

Het perspectief van inwoners op ruimte in de gemeente Katwijk

Rapportage van het onderzoek

26 februari 2026

POPULYTICS

What would you do?

Colofon

Dit onderzoek is uitgevoerd door Populytics, een spin-off van de TU Delft, in opdracht van de gemeente Katwijk.

Auteurs

Toke van Telgen (toke@populytics.nl)
Charlotte Spit (charlotte.spit@populytics.nl)
Niek Mouter (niek@populytics.nl)

Datum

26 februari 2026

Versie

100%

Contact

Populytics b.v.
Strawinskylaan 339
1077 XX Amsterdam
info@populytics.nl
www.populytics.nl

Managementsamenvatting

Aanleiding & methode

Aanleiding

De gemeente Katwijk werkt continu aan haar ambities in de fysieke leefomgeving. Dat doet zij samen met inwoners en ondernemers. Om deze samenwerking verder te versterken, wilde de gemeente Katwijk onderzoek doen naar de voorkeuren van inwoners en ondernemers over hoe de ruimte in de toekomst moet worden ingericht. Dit rapport bevat de uitkomsten van dit onderzoek.

Methode

Om het perspectief van inwoners te betrekken bij het vormgeven van toekomstig beleid en keuzes over de ruimte, heeft Populytics een onderzoek uitgevoerd in opdracht van de gemeente. Dit onderzoek volgt de Participatieve Waarde Evaluatie (PWE)-methode. De kern van de PWE-methode is dat deelnemers als het ware op de stoel zitten van beleidsmakers: ze krijgen inzicht in de voor- en nadelen van de beschikbare opties en de beperkingen waar beleidsmakers rekening mee moeten houden. Op deze manier ervaren zij het dilemma waarmee een beleidsmaker geconfronteerd wordt en kunnen zij een advies uitbrengen. In dit onderzoek deden ze dat door bij veertien onderwerpen aan te geven of zij vonden dat de gemeente er meer of minder aandacht aan moet besteden.

Deelnemers

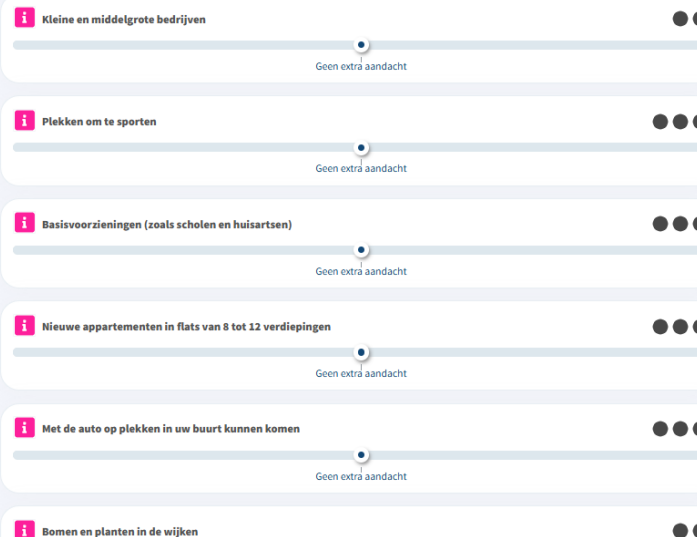
1.346 inwoners van de gemeente Katwijk deden mee aan het onderzoek. Meer dan driekwart van de inwoners geeft aan dat ze het een belangrijk onderwerp vinden om over mee te denken. Voor een deel van de inwoners is het meedenken over dit onderwerp nieuw: meer dan de helft van de deelnemers gaf niet eerder zijn of haar mening aan de gemeente over de ruimtelijke inrichting. Na het invullen van het onderzoek gaven de meeste deelnemers aan positief te zijn over het onderzoek.

Kader 1. Toelichting op de keuzesituatie

Waar moet de gemeente meer of minder aandacht aan geven bij het inrichten van de ruimte in uw buurt?

Gebruik de sliders om meer of minder aandacht te geven aan een optie.

Sorteer ▾

Beperkingen

Ruimte in Katwijk

Er is genoeg ruimte in de gemeente.

Inspanning van de gemeente

Deelnemers konden in het onderzoek voor veertien onderwerpen met een schuifje aangeven of ze vonden dat de gemeente er meer of minder aandacht aan moet geven bij het inrichten van de ruimte. Bij ieder schuifje werd in beeld gebracht wat het effect is van de keuze op de ruimte in Katwijk en de inspanning van de gemeente. Als de keuze teveel ruimte in beslag nam, kon de deelnemer niet door naar het volgende scherm. Dan moest eerst de keuze worden aangepast.

Inwoners willen gemiddeld dat er in hun buurt meer aandacht gaat naar groen en plekken buiten

Groen en plekken buiten voor jong en oud

Figuur 1 laat zien waar inwoners de schuifjes gemiddeld hebben neergezet. We zien dat inwoners van de gemeente Katwijk meer aandacht vragen voor het vergroenen van de gemeente. Zowel binnen de wijken als buiten de wijken. Ook willen inwoners gemiddeld meer aandacht voor plekken om buiten te spelen en elkaar te ontmoeten. Hierbij wordt genoemd dat dit belangrijk is voor kinderen, jongeren en ouderen. Zowel het groen als de plekken buiten dragen volgens inwoners bij aan de gezondheid van mensen. Een deel van de inwoners geeft aan dat het onderhoud van bomen en planten in de wijken en natuur buiten de wijken beter kan.

Minder aandacht naar hoogbouw en mkb

Het onderzoek laat zien dat inwoners gemiddeld minder aandacht willen voor hoogbouw (8 of meer verdiepingen). Daarnaast zien we dat inwoners minder aandacht willen voor kleine en middelgrote bedrijven (mkb), waarbij de motivaties niet zozeer gaan over *minder bedrijven* maar over bijvoorbeeld leegstand, locaties en voorwaarden om het beter te maken voor mkb.

Leefbaarheid als belangrijke waarde

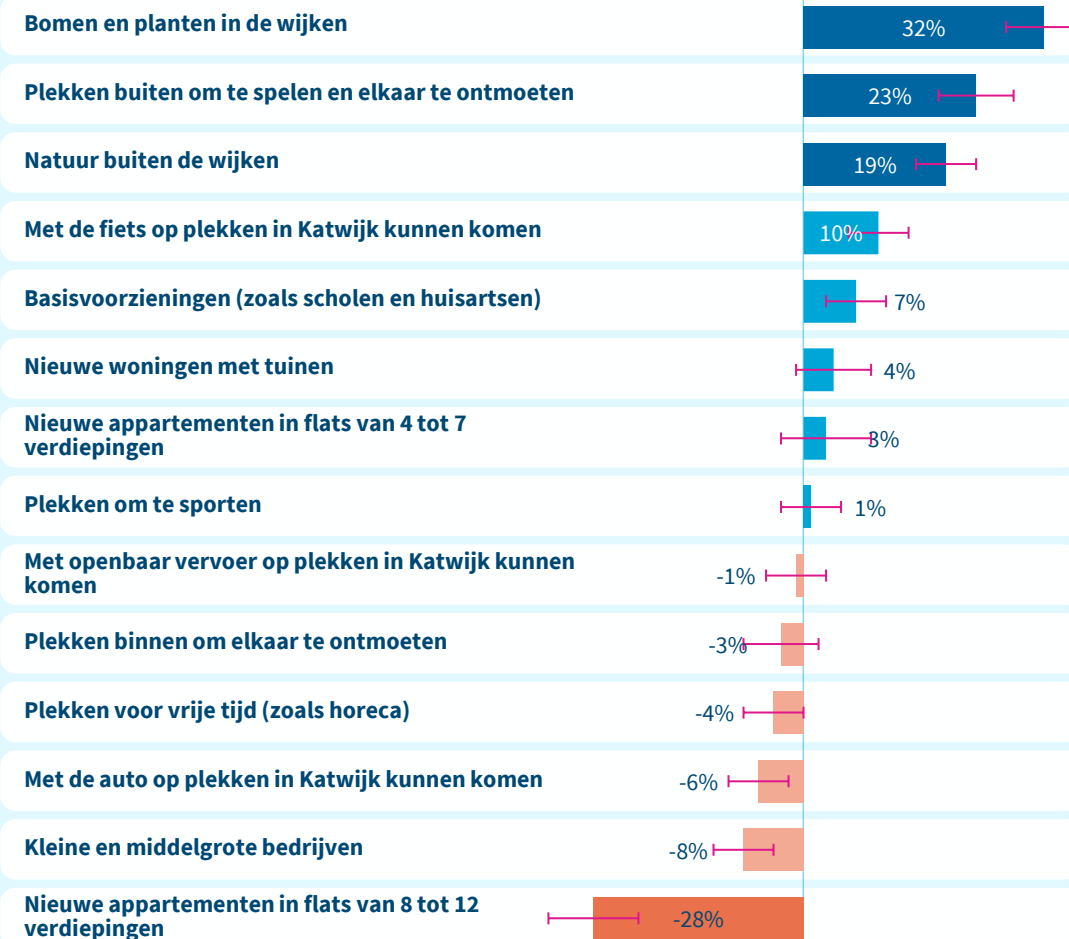
Na het maken van keuzes gaven inwoners aan wáárom zij deze keuzes maakten. Bij de meeste onderwerpen wordt door meerdere inwoners gemotiveerd dat ze het belangrijk vinden dat er rekening gehouden wordt met de leefbaarheid bij de inrichting van de ruimte. Bijvoorbeeld in combinatie met de sociale cohesie, het tegengaan van eenzaamheid en het behouden van sfeer in het dorp. De gemeente kan hierop inspelen door te communiceren over hoe leefbaarheid is meegenomen in het maken van keuzes over de ruimte.

Bij alle onderwerpen is er een groep inwoners die het 'voldoende' vindt

Zowel in de cijfers als in de motivaties van inwoners, zien we bij ieder onderwerp mensen die vinden dat het beter/meer zou moeten en mensen die vinden dat de huidige situatie voldoende is. Dit geeft aan dat bij het maken van keuzes over de ruimte, zelfs als het gaat over dingen met brede steun zoals groen, er een groep inwoners zal zijn die weerstand kan tonen omdat ze het het overbodig vinden om ergens meer aandacht aan te besteden.

Figuur 1. Prioritering onderwerpen in de ruimte – Gemiddeld

Versie representatief (n = 1.188)

Legenda

-15% of lager

-15% tot 0%

0% tot 15%

15% of hoger

— Betrouwbaarheidsinterval: als alle inwoners van Katwijk mee zouden doen, dan bevinden de uitkomsten zich met 95% zekerheid binnen dit interval.

Naast groen, gaven inwoners in dit onderzoek aan wat hun voorkeuren zijn over onder andere woningbouw, voorzieningen en mobiliteit

Over woningbouw

Liever groen dan extra woningen

In het onderzoek kwamen verschillende opties over woningbouw voorbij. De resultaten laten zien dat inwoners gemiddeld meer aandacht geven aan het thema groen, dan aan het bouwen van nieuwe woningen. Ongeacht of dit gaat om woningen met tuinen of flats.

De meningen over woningbouw zijn verdeeld

De verdiepende analyse laat zien dat er twee discussiepunten zijn over woningbouw in Katwijk:

1. **Wel of geen extra woningbouw:** de analyse laat zien dat 62% van de inwoners meer aandacht vraagt voor ten minste één van de type woningen (laagbouw, middenbouw of hoogbouw). Zij noemen bijvoorbeeld woningnood en het belang dat de gemeente snel extra (betaalbare) woningen bouwt. Tegelijkertijd geeft 6% van de inwoners minder aandacht aan *alle* drie de type woningen, bijvoorbeeld met de motivatie dat Katwijk 'vol' is.
2. **Wel of geen hoogbouw:** van de mensen die aandacht vragen voor woningen, geeft een kwart van de mensen aan dat er alleen meer aandacht moet naar laagbouw, bijvoorbeeld omdat ze dit passend vinden bij Katwijk. De overige driekwart wil meer aandacht voor flats (met name van 4 tot 7 verdiepingen). Bijvoorbeeld omdat hiermee meer woningen op beperkte ruimte gerealiseerd kunnen worden.

Sommige inwoners willen wel aandacht voor hoogbouw, maar niet in hun eigen gebied

Inwoners konden in het onderzoek advies geven over hun eigen gebied én over de gemeente als geheel. Opvallend is dat er inwoners zijn die meer prioriteit geven aan hoogbouw als zij kijken naar de hele gemeente, dan als zij kijken naar hun eigen woongebied. Er is meer aandacht voor flats als inwoners gebiedsoverstijgend kijken.

Over voorzieningen

Vooral meer aandacht naar basisvoorzieningen, boven vrijetijdsvoorzieningen

Het onderzoek laat zien dat inwoners gemiddeld meer aandacht willen voor basisvoorzieningen. In de motivaties hiervoor verwijst een deel met name naar zorg en onderwijs. De basisvoorzieningen krijgen significant meer aandacht van inwoners dan vrijetijdsvoorzieningen. Inwoners die minder aandacht willen voor vrijetijdsvoorzieningen geven bijvoorbeeld aan dat er al voldoende voorzieningen zijn.

Ten slotte valt op dat bij sportvoorzieningen door een deel van de inwoners de behoefte wordt geuit aan sportplekken buiten, wat verwijst naar een behoefte onder inwoners om meer aandacht te geven aan de buitenruimte in Katwijk (net als de extra aandacht die inwoners willen voor groen in de wijk en plekken om buiten te spelen).

Over mobiliteit

Meer aandacht naar fietsbereikbaarheid dan autobereikbaarheid

Inwoners van Katwijk willen gemiddeld meer aandacht voor de bereikbaarheid per fiets dan de bereikbaarheid per openbaar vervoer of auto. Als het gaat over fietsen in Katwijk wordt door sommige inwoners verwezen naar de (on)veiligheid van de huidige situatie. Daarnaast wordt er bij alle drie de mobiliteitsopties (fiets, ov en auto) door een deel van de inwoners opgemerkt dat het autogebruik verminderd zou kunnen worden, bijvoorbeeld als mensen meer gebruik gaan maken van het ov of fietsen gestimuleerd wordt. Wel wordt door sommige inwoners erop gewezen dat er mensen zijn die afhankelijk zijn van hun auto.

We onderscheiden drie groepen inwoners met verschillende voorkeuren

Verdiepende analyse laat zien dat er onder de inwoners van Katwijk drie groepen te onderscheiden zijn met verschillende voorkeuren. In deze analyse zien we wederom een verschil van mening als het gaat over woningbouw. Aanvullend daarop zien we een groep van 8% (groep 3) die andere keuzes maakt.

- Een meerderheid van de inwoners (63%, groep 1) wil meer aandacht voor woningbouw en groen. Deze inwoners zoeken een combinatie van meer woningen om de woningnood tegen te gaan en tegelijkertijd meer groen om de leefbaarheid in stand te houden. Verder willen ze hun eigen gebied houden zoals het is. Dat kan samenhangen met het feit dat ze relatief tevreden zijn over de inrichting nu.
- Iets minder dan één derde van de inwoners (29%, groep 2) wil meer aandacht voor groen, ten koste van hoogbouw. Deze inwoners geven bijvoorbeeld aan dat met meer woningen, Katwijk het dorpse karakter verliest. Ze zijn relatief ontevreden over de inrichting van de ruimte, wat terug te zien is in opmerkingen over dat Katwijk niet groen genoeg is.
- Een kleinere groep inwoners (8%, groep 3) wil meer aandacht voor opties om fijn te leven binnen één dorp of gebied (focus op lokaal). Het gaat daarbij om sociale en basisvoorzieningen. Daar willen ze meer aandacht voor dan nieuwe woningen of natuur buiten de wijk.

Het kader hiernaast schetst de profielen van de drie groepen.

Profiel: Woningbouw & groen

1

- Groep 1 bestaat uit 63% van de deelnemers.
- Deze groep zet vooral in op woningen in combinatie met groen en recreatie.
- Kenmerken: deelnemers in deze groep zijn vaker tussen de 35 en 64 jaar oud, middelbaar opgeleid en tevreden over de inrichting van Katwijk.

Profiel: Liever groen dan woningen

2

- Groep 2 bestaat uit 29% van de inwoners.
- Deze groep wil graag meer aandacht voor groen en buitenzijn, ook als dit ten koste gaat van woningbouw (met name flats).
- Kenmerken: deelnemers in deze groep zijn vaker ontevreden over de inrichting van de ruimte nu, theoretisch opgeleid en kunnen relatief makkelijk rondkomen.

Profiel: Focus op de wijk

3

- Groep 3 bestaat uit 8% van de inwoners.
- Deze groep prioriteert voorzieningen in de directe omgeving, met name de dingen die bijdragen aan ontmoetingen (plekken binnen, buiten, voor sport of vrije tijd).
- Kenmerken: deelnemers in deze groep zijn vaker jonger dan 35, praktisch opgeleid en woonachtig met partner en kinderen.

Voorkeuren tussen inwoners uit verschillende gebieden komen sterk overeen

Aan het onderzoek hebben inwoners uit de vijf gebieden van Katwijk meegedaan: Katwijk aan den Rijn, Katwijk aan Zee, Katwijk Noord, Rijnsburg en Valkenburg. Als we per gebied naar de prioritering van de onderwerpen kijken, zien we dat inwoners in alle gebieden meer aandacht willen voor groen (binnen en buiten de wijken) en plekken voor buitenspelen en ontmoeten. Ook willen inwoners voor nieuwe woningen in flats van 8 tot 12 verdiepingen en het mkb in alle gebieden minder aandacht. Ongeacht locaties, zien we op deze onderwerpen dus geen verschil.

Wel leggen inwoners van de verschillende gebieden op andere onderwerpen de nadruk. Bijvoorbeeld op flats van 4 tot 7 verdiepingen en autobereikbaarheid. De kaders hieronder lichten per gebied enkele opvallende resultaten uit.

Katwijk aan den Rijn

Inwoners van Katwijk aan den Rijn leggen enkele prioriteiten anders dan gemiddeld, inwoners in dit gebied willen namelijk:

- Minder aandacht voor flats van 4 tot 7 verdiepingen
- Meer aandacht voor autobereikbaarheid
- Minder aandacht voor plekken voor vrijetijd (zoals horeca)

Katwijk aan Zee

Inwoners van Katwijk aan Zee maken keuzes die voor het grootste deel overeenkomen met het gemiddelde. Ze leggen met name één andere prioriteit, namelijk:

- Meer aandacht naar flats van 4 tot 7 verdiepingen

Katwijk Noord

Inwoners van Katwijk Noord maken meer uitgesproken keuzes:

- Meer aandacht voor flats van 4 tot 7 verdiepingen
- Minder aandacht voor plekken voor vrijetijd (zoals horeca)

Rijnsburg

Inwoners van Rijnsburg maken keuzes die voor het grootste deel overeenkomen met het gemiddelde. Ze spreken zich met name explicieter uit tegen hoogbouw:

- Minder aandacht voor flats van 4 tot 7 verdiepingen en naar flats van 8 tot 12 verdiepingen.

Valkenburg

Inwoners van Valkenburg geven gemiddeld aan meer onderwerpen 'meer aandacht' dan andere gebieden. Enkele opvallende prioriteiten zijn:

- Meer aandacht voor plekken om te sporten
- Meer aandacht voor het ov
- Minder aandacht voor autobereikbaarheid

Inhoudsopgave

- 1 **Aanleiding & opzet**
Wat was de aanleiding voor dit onderzoek?
Hoe zag het onderzoek er globaal uit?
- 2 **Hoofdkresultaten**
Waar willen inwoners meer en minder aandacht voor
als het gaat om de ruimte in Katwijk? En waarom?
- 3 **Uitsplitsing per gebied**
Vijf gebieden in de gemeente
- 4 **Verdieping per thema**
Groen, mobiliteit, woningbouw, voorzieningen
& plekken voor jongeren
- 5 **Over het onderzoek**
Hoe hebben deelnemers het onderzoek ervaren?
Welk rapportcijfer geven zij?
- 6 **Bijlage**
Methodologie en uitkomsten jongerenparticipatie

1

Aanleiding & opzet

- Wat was de aanleiding voor dit onderzoek?
- Wie hebben er meegedaan?

1

Aanleiding & Opzet

2

Hoofdresultaten

3

Uitsplitsing per gebied

4

Verdieping per thema

5

Over het onderzoek

6

Bijlagen

De gemeente Katwijk wil inwoners betrekken bij de inrichting van de ruimte

Over de aanleiding en hoofdvraag

- **Aanleiding.** De gemeente Katwijk werkt continu aan haar ambities in de fysieke leefomgeving, en dat doet zij niet alleen. Elke wijk kent eigen uitdagingen en wensen vanuit inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Hier goed mee omgaan vraagt om een gebiedsgerichte aanpak, waarbij de gemeente nauw samenwerkt met de maatschappij. Om deze samenwerking verder te versterken, wilde de gemeente Katwijk onderzoek doen naar de voorkeuren van inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers over hoe de ruimte in de toekomst moet worden ingericht. Dit rapport bevat de uitkomsten van dit onderzoek.
- **Methode.** Om het perspectief van inwoners te betrekken bij het vormgeven van toekomstig beleid en keuzes over de ruimte, heeft Populytics een onderzoek uitgevoerd in opdracht van de gemeente. Dit onderzoek volgt de Participatieve Waarde Evaluatie (PWE)-methode. Maatschappelijke organisaties, inwoners en ondernemers zijn enerzijds betrokken aan de voorkant van het onderzoek om het op te stellen. En anderzijds bij de afronding om te bespreken hoe de resultaten in de praktijk meegenomen kunnen worden.
- **Doel en hoofdvraag.** Het doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in de maatschappelijke waarden, zorgen en voorkeuren ten aanzien van het ruimtegebruik in de gemeente. De kernvraag hierbij is:

Wat zijn de voorkeuren van inwoners in de gemeente Katwijk ten aanzien van het ruimtegebruik?

Over de methode PWE

- **Wetenschappelijk gevalideerd.** De Participatieve Waarde Evaluatie (PWE) is een methode die overheden vaak inzetten om mensen te betrekken bij beslissingen waar zij effect van ervaren. De methode is ontwikkeld en gevalideerd door wetenschappers, onder andere van de TU Delft. En wordt uitgevoerd door Populytics.
- **Op de stoel van.** De essentie van een PWE-onderzoek is om deelnemers in een online omgeving ongeveer 20 minuten op de stoel van een beleidsmaker of politicus te zetten, in dit geval van de gemeente Katwijk. Deelnemers krijgen een zogeheten *keuzetaak* te zien. Deze keuzetaak bootst de situatie na van beleidsmakers, bestuurders en besluitvormers die bezig zijn met de inrichting van de ruimte. Deelnemers zien realistische beleidsopties en ze zien dat er beperkingen zijn. Zij ervaren zodoende dezelfde keuze. Wat adviseren ze als zij in de schoenen van een bestuurder of beleidsmaker staan? Deelnemers kunnen hun advies motiveren.
- **Uitkomst.** Door mee te doen aan een PWE-onderzoek begrijpen deelnemers beter de complexiteit van de beleidskeuze. Tegelijkertijd stellen de resultaten de gemeente in staat om keuzes beter aan te laten sluiten op voorkeuren, waarden en zorgen van deelnemers.

Inwoners en ondernemers van de gemeente Katwijk deden mee aan een van de twee versies van het onderzoek

Twee kernwaarden van een goed PWE-onderzoek zijn dat (1) de groep die deelneemt een representatieve afspiegeling is van de hele gemeente en (2) dat iedereen die dat wil mee kan doen. Om beide doelen te halen, hebben we het onderzoek zowel met een gecontroleerde groep gedaan (de representatieve versie), als met een ongecontroleerde groep (de open versie).

Representatief

- Er hebben tussen 8 december 2025 en 5 januari 2026 **1.188 mensen** meegedaan aan het onderzoek na een directe uitnodiging. Deze willekeurige huishoudens kregen een brief van de gemeente waarin verzocht werd om mee te doen met het onderzoek. Dit noemen we ook wel de briefversie.
- Om betrouwbare uitspraken te kunnen doen over de gemeente Katwijk als geheel, hebben we herweging toegepast door middel van multiplicatief wegen (*raking*).
- In de hoofdresultaten laten we voornamelijk de resultaten van de representatieve versie zien. De conclusies die we op basis van deze resultaten trekken zijn representatief voor de gemeente Katwijk op de kenmerken leeftijd, gender en opleidingstype.

Open

- Er hebben tussen 10 december 2025 en 5 januari 2026 **158 mensen** deelgenomen aan de open versie van het onderzoek. Deze versie is gedeeld via de communicatiekanalen van de gemeente. Meer informatie is te vinden in de [Methodologie](#).
- De open versie heeft twee doelen:
 - 1) Iedereen die advies wil geven over dit thema de kans geven om dit te doen. Zo horen we de mening van iedereen die deze wil geven.
 - 2) Deelnemers aan de open versie geven aanvullende onderbouwingen bij hun keuzes en soms meer uitgebreid dan deelnemers die zijn uitgenodigd via brieven. Dit geeft meer inzicht in de waarden die achter voorkeuren liggen.
- De open versie is per definitie *niet* representatief. Een open onderzoek trekt typisch gezien meer deelnemers met een uitgesproken mening en/of een expliciet belang of interesse bij het onderwerp. We laten we in de hoofdresultaten voornamelijk de resultaten zien van de representatieve versie.

In totaal hebben 1.346 inwoners deelgenomen

De tabel hiernaast laat de verdeling van de deelnemers in het onderzoek zien, naar een aantal sociaal-demografische kenmerken.

- Mensen met verschillende kenmerken hebben meegedaan, al zijn sommige groepen (licht) onder- en oververtegenwoordigd. In beide versies van het onderzoek zijn inwoners van 16 t/m 34 jaar, praktisch en toegepast opgeleiden ondervertegenwoordigd.
- De resultaten van de briefversie zijn herwogen, zodat de uitkomsten representatief zijn voor de gehele gemeente Katwijk op de kenmerken gender, leeftijd en opleiding. Deze groep wordt daarom in het verdere rapport de 'versie representatief' genoemd. Meer informatie over deze gebruikelijke statistische werkwijze is te vinden in de [Methodologie](#).
- Door de routing in het onderzoek heeft niet iedereen alle vragen beantwoord. Ook waren niet alle vragen verplicht. Daardoor kunnen de deelnemersaantallen per vraag verschillen.

Figuur 1.1. Samenstelling van de deelnemers

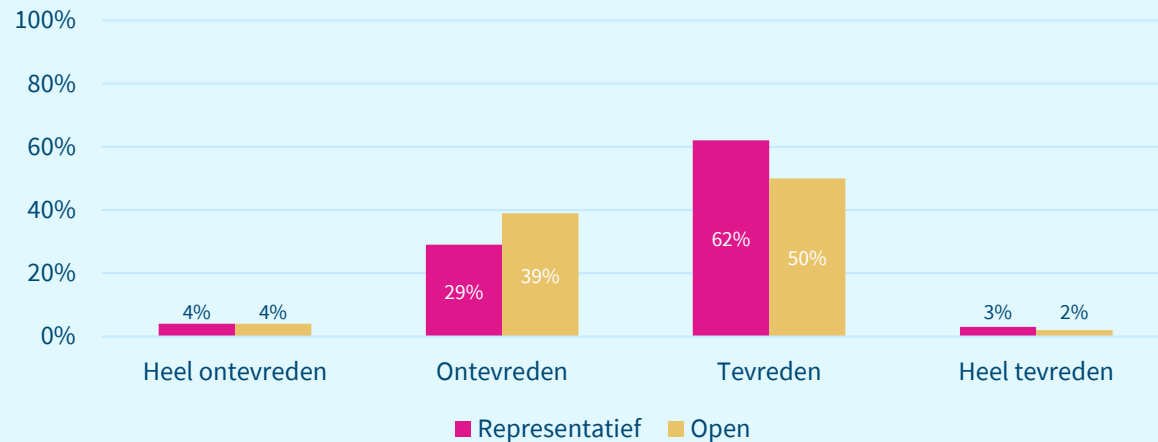
	Gemeente Katwijk*	Representatief** (n = 1.188)	Open** (n = 158)		Gemeente Katwijk*	Representatief** (n = 1.188)	Open** (n = 158)
Gender				Gebied			
Vrouw	50,3%	46,1%	53,2%	Katwijk aan den Rijn	17,5%	18,1%	16,8%
Man	49,7%	53,9%	43,7%	Katwijk aan Zee	26,5%	29,8%	27,5%
				Katwijk Noord	19,9%	15,1%	18,8%
Leeftijd				Rijnsburg	26,1%	26,6%	26,8%
16 t/m 34 jaar	41,9%	14,8%	15,2%	Valkenburg	9,3%	10,3%	9,4%
35 t/m 64 jaar	38,5%	55,9%	64,6%				
65 jaar en ouder	19,7%	29,3%	17,7%				
Opleiding							
Basisonderwijs, vmbo, mbo1	31,5%	10,2%	7,6%				
Havo, vwo, mbo2-4	46,1%	36,2%	37,3%				
Hbo, wo	22,5%	53,6%	45,6%				

* Bron: CBS

** Aantallen tellen niet altijd op tot 100%. Het resterende deel betreft 'anders' of 'zeg ik liever niet'

Figuur 1.2. “Hoe tevreden bent u over de ruimte in Katwijk?”

Over de deelnemers: tevredenheid over de ruimte in Katwijk

Voorafgaand aan het onderzoek vroegen we inwoners hoe tevreden ze zijn over de inrichting van de ruimte. In de figuur hiernaast presenteren we de resultaten.

- Bijna twee derde van de inwoners (65%) geeft aan dat ze tevreden zijn over de inrichting van de ruimte in de gemeente Katwijk. Hiervan is een klein deel heel tevreden.
- In de open versie zien we een grotere groep die ontevreden is over de ruimte in Katwijk. Dit kan ermee te maken hebben dat mensen met een uitgesproken mening en/of een expliciet belang/interesse bij het onderwerp eerder meedoen aan het onderzoek. Zij willen hun stem laten horen. Het aandeel deelnemers dat heel ontevreden is, is even groot in beide versies van het onderzoek (4%).

2

Hoofdresultaten

- Welke onderwerpen krijgen meer en minder aandacht van inwoners?
- Motivaties achter de keuzes
- Welke verschillende voorkeuren zijn te onderscheiden?

1

Aanleiding & Opzet

2

Hoofdresultaten

3

Uitsplitsing per gebied

4

Verdieping per thema

5

Over het onderzoek

6

Bijlagen

2A

Welke onderwerpen krijgen meer en minder aandacht van inwoners?

- Prioriteiten van de 'gemiddelde' inwoner van gemeente Katwijk
- Verschillen en overeenkomsten in prioriteiten tussen de representatieve en open versie

Over de vraagstelling

- **Doel.** Het PWE-onderzoek heeft als doel om inzicht te krijgen in de waarden die deelnemers toekennen aan veertien ruimtelijke onderwerpen. Dit zijn allemaal onderwerpen waar de gemeente meer of minder aandacht aan kan geven bij het inrichten van de ruimte.
- **Keuzesituatie.** Zoals kader 2.1 laat zien, konden deelnemers schuifjes verplaatsen. Hiermee adviseerden ze de gemeente om ‘veel minder’ tot ‘veel meer’ aandacht te geven aan ruimtelijke onderwerpen. Of om het schuifje te laten staan in het midden op ‘geen extra aandacht’. Elke deelnemer kreeg de onderwerpen in een willekeurige volgorde te zien. Op de volgende pagina zijn alle onderwerpen te zien.
- **Beperkingen.** Als deelnemers een schuifje verplaatsten, dan zagen ze het effect op twee meters. De eerste meter gaf het effect weer op de beschikbare ruimte in Katwijk. De impact van elk onderwerp op deze meter wordt visueel weergegeven met bollen die bij elk schuifje staan. De tweede meter gaf een indicatie van de inspanning die het de gemeente kost om ergens meer of minder aandacht aan te besteden. De meter voor ruimte mocht niet in het rood staan, dan kon een deelnemer niet verder met het onderzoek. De meter voor inspanning had geen beperking en daardoor een informerende rol.
- **Extra informatie.** Onder de roze informatieknoppen konden deelnemers aanvullende informatie lezen over ieder beleidsdoel.
- **Motivatie.** Deelnemers konden na het maken van hun keuze deze toelichten.

Kader 2.1. Het ‘keuzescenario’ van het PWE-onderzoek

Waar moet de gemeente meer of minder aandacht aan geven bij het inrichten van de ruimte in uw buurt?
Gebruik de sliders om meer of minder aandacht te geven aan een optie.

Sorteer ▾

- Kleine en middelgrote bedrijven** (3 bollen) - Geen extra aandacht
- Plekken om te sporten** (3 bollen) - Geen extra aandacht
- Basisvoorzieningen (zoals scholen en huisartsen)** (3 bollen) - Geen extra aandacht
- Nieuwe appartementen in flats van 8 tot 12 verdiepingen** (3 bollen) - Geen extra aandacht
- Met de auto op plekken in uw buurt kunnen komen** (3 bollen) - Geen extra aandacht
- Bomen en planten in de wijken** (2 bollen)

Beperkingen

Ruimte in Katwijk
Er is genoeg ruimte in de gemeente.

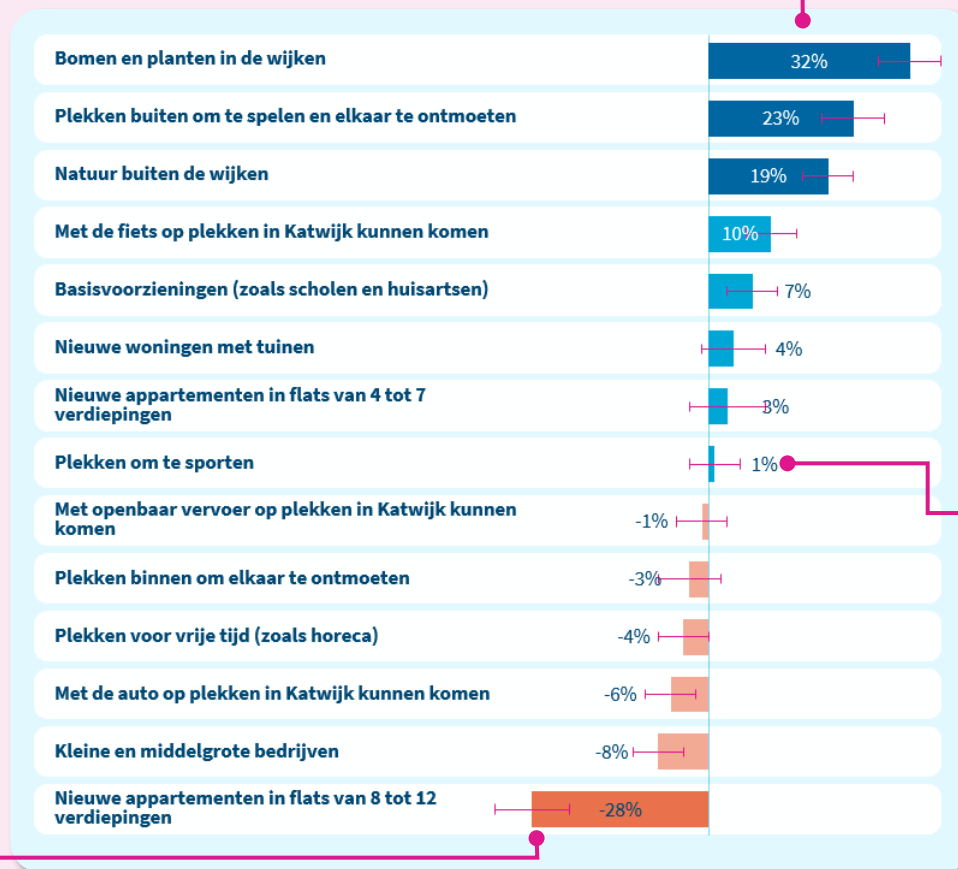
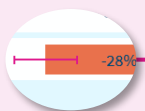
Inspanning van de gemeente

Kader 2.2. Voorbeeld uitkomsten met uitleg

Betrouwbaarheidsinterval

Resultaten op basis van een steekproef geven altijd een mate van onzekerheid. Als alle inwoners van de gemeente Katwijk mee zouden doen, dan bevinden de uitkomsten zich met 95% zekerheid in het waardebereik van dit (roze) betrouwbaarheidsinterval. Als de waarde van een onderwerp buiten het waardebereik van een ander onderwerp valt, dan verschillen deze opties *significant*. In dit voorbeeld verschillen de bovenste twee opties niet significant van elkaar. Dat betekent dat de volgorde ook andersom zou kunnen zijn als alle inwoners mee zouden doen aan het onderzoek. De bovenste optie verschilt wel significant met de derde optie.

Gemiddelden voor alle inwoners

- We presenteren eerst de gemiddelde punten per onderwerp. We laten de twee varianten zien: eerst de representatieve versie en daarna de open versie.
- Voor de verdere resultaten laten we met name die van de **representatieve versie** zien. Deze zeggen het meest over de gemeente Katwijk als geheel. Als resultaten uit de open versie komen, dan markeren we dat expliciet. Citaten van deelnemers kunnen uit beide versies komen.

Wat betekenen de percentages?

- Deelnemers konden met een schuifje aangeven of zij vonden dat er (veel) minder, geen extra, of (veel) meer aandacht gegeven moet worden aan een onderwerp.
- We vertalen deze antwoorden naar **percentages**. Die kunnen waardes aannemen tussen de -100% (veel minder) en +100% (veel meer). Waarbij 0% geen extra aandacht betreft.
- We geven de gemiddelde percentages per uitgesplitste groep weer.

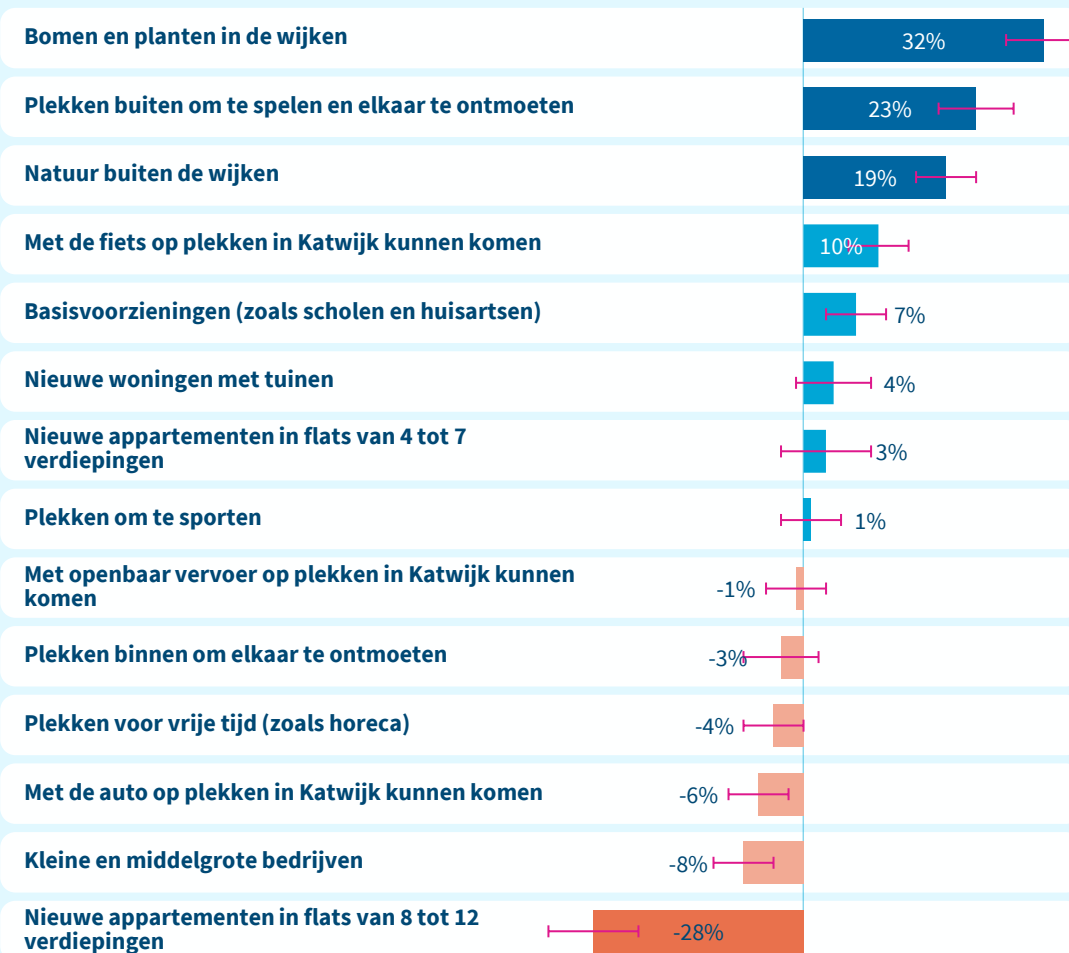

Inwoners willen gemiddeld dat er in hun buurt meer aandacht gaat naar groen en plekken buiten

Figuur 2.1 laat zien hoe inwoners van de gemeente Katwijk gemiddeld alle ruimtelijke onderwerpen prioriteren. Dit is het totale beeld van wat inwoners in hun buurt zouden willen. De verschillen tussen buurten en de gehele gemeente volgen in [hoofdstuk 3](#).

- De bovenste drie onderwerpen zijn onderwerpen die gaan over de buitenruimte, en dan met name de *groene* buitenruimte. Deze drie onderwerpen verdienen volgens inwoners (significant) meer aandacht dan de rest van de onderwerpen, zoals woningbouw en bereikbaarheid.
 - Er wordt in de motivaties ([hoofdstuk 2B](#)) door meerdere inwoners gewezen op de effecten van een groene leefomgeving op leefbaarheid en gezondheid, en de vergelijking gemaakt met andere gemeenten die volgens inwoners veel groener zijn dan Katwijk.
- Na groen, buitenspelen en natuur volgen fietsbereikbaarheid en basisvoorzieningen, waar inwoners gemiddeld meer aandacht voor vragen dan in de huidige situatie.
- Vervolgens komt een tussencategorie met onderwerpen die volgens inwoners (gemiddeld) kunnen blijven zoals nu. Dat geldt voor nieuwe woningen met tuinen of in flats van 4 tot 7 verdiepingen, plekken om te sporten, bereikbaarheid met het openbaar vervoer en plekken om elkaar binnen te ontmoeten.
- Vrijtijdsvoorzieningen (zoals horeca), mkb en autobereikbaarheid zouden gemiddeld gezien van inwoners minder aandacht moeten krijgen dan nu.
- Tot slot vinden inwoners gemiddeld dat er minder aandacht moet zijn voor flats van 8 tot 12 verdiepingen (hoogbouw). Dit onderwerp krijgt significant minder aandacht dan alle andere onderwerpen.

Figuur 2.1. Prioritering onderwerpen in de ruimte – Gemiddeld
Versie representatief (n = 1.188)

Legenda

-15% of lager

-15% tot 0%

0% tot 15%

15% of hoger

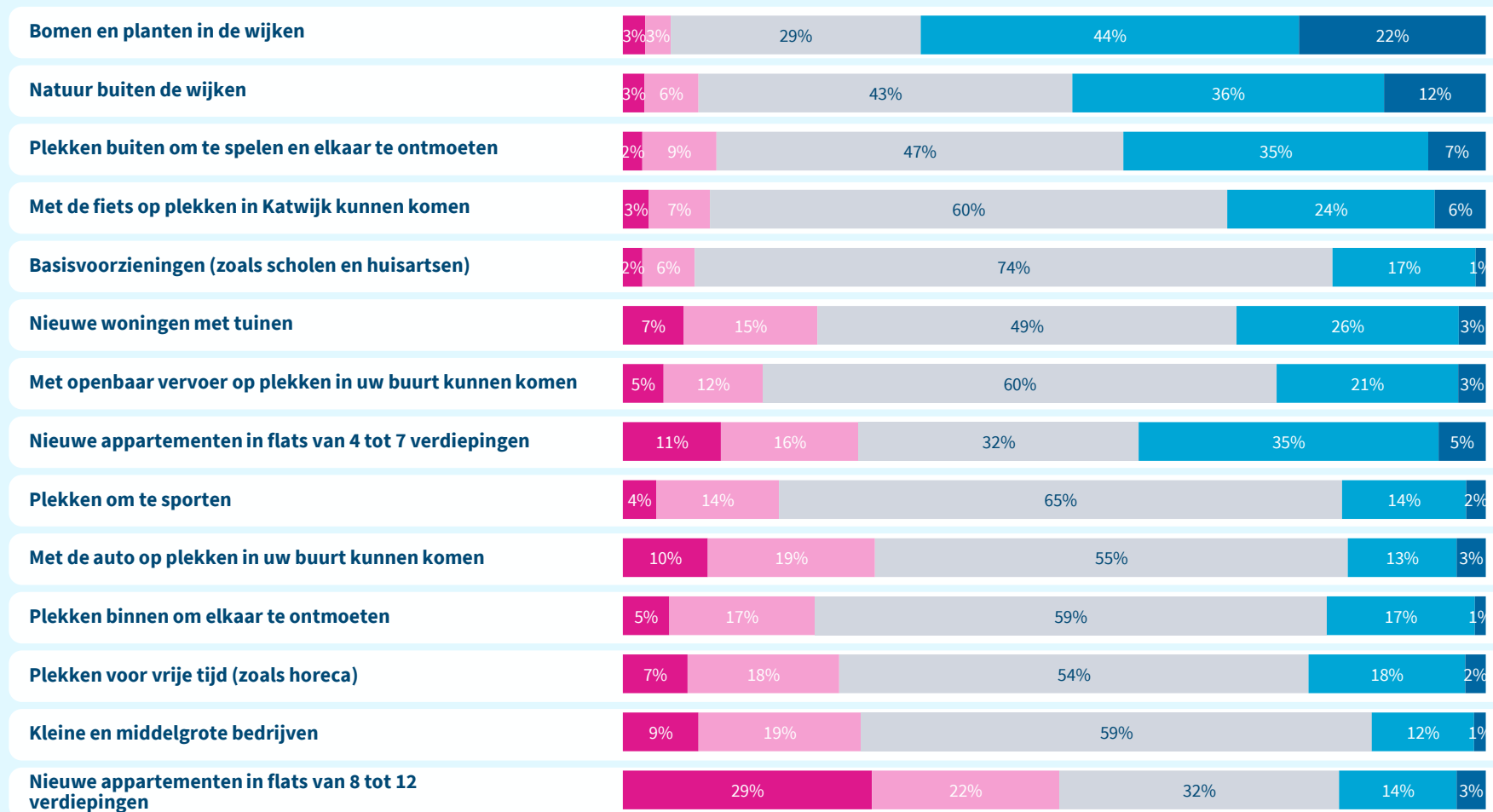

Vooral op woningbouw lijken de voorkeuren verdeeld

Figuur 2.2 laat de spreiding in antwoorden zien in de representatieve versie. Het percentage geeft aan hoeveel procent van de inwoners het schuifje op een bepaalde plek heeft gezet.

- Aan de spreiding zien we of inwoners op een onderwerp veel dezelfde antwoorden of juist tegengestelde antwoorden geven.
- Zo valt op dat bijna driekwart van de inwoners de aandacht voor basisvoorzieningen wil houden zoals het is.
- Tegelijkertijd zien we dat inwoners bij de opties over woningbouw wel vaker kiezen om dit meer óf minder aandacht te geven. Op dit onderwerp zijn de meningen sterker verdeeld.

Figuur 2.2. Prioritering onderwerpen in de ruimte – Spreiding
Versie representatief (n = 1.188)

Legenda

Veel minder aandacht

Minder aandacht

Zoals nu

Meer aandacht

Veel meer aandacht

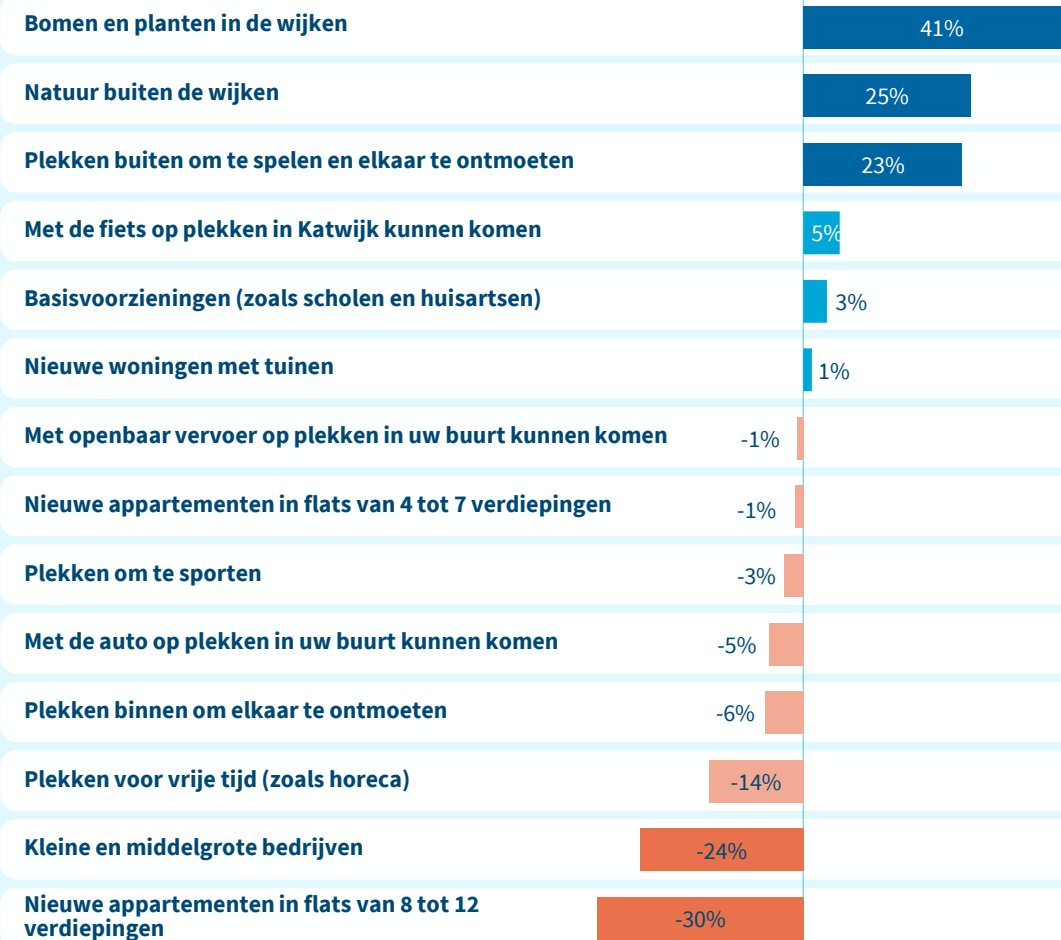

Deelnemers willen gemiddeld dat er in hun buurt meer aandacht gaat naar groen en plekken buiten

Figuur 2.3 laat de resultaten zien van het open onderzoek over wat deelnemers in hun buurt zouden willen. Hier hebben minder mensen aan meegedaan. Deze groep is niet herwogen en daarom worden er geen betrouwbaarheidsintervallen weergegeven. We spreken hier daarom van observaties.

- Wat opvalt is dat deelnemers in het open onderzoek **meer uitgesproken** keuzes hebben gemaakt voor onderwerpen waar ze minder aandacht voor willen. Dit gaat met name over de plekken voor vrije tijd (horeca) en het mkb. Ook wordt er relatief gezien gekozen voor minder aandacht voor flats van 4 tot 7 verdiepingen.
- Ondanks de uitgesproken keuzes, komen de resultaten voor een groot deel **overeen** met de resultaten uit de representatieve versie. Doorgaans doen aan een open versie van een onderzoek meer mensen mee met een groot belang of sterke mening over een onderwerp. In dit geval laten de resultaten geen aanleiding zien om te denken dat de groep die uit eigen beweging mee heeft gedaan, andere voorkeuren heeft dan de groep die op uitnodiging mee heeft gedaan.

Figuur 2.3. Prioritering onderwerpen in de ruimte – Gemiddeld
Versie open (n = 158)

Legenda

-15% of lager

-15% tot 0%

0% tot 15%

15% of hoger

De meerderheid verhoogt de druk op de ruimte en de gemeentelijke inspanning

Bij het geven van advies, zagen mensen de effecten van hun keuzes op de ruimte in Katwijk en de inspanning van de gemeente (in termen van tijd en geld). De grafieken hiernaast laten zien wat het gemiddelde effect is van de keuzes die inwoners adviseren. Meer informatie over de effecten is te vinden in de [Methodologie](#).

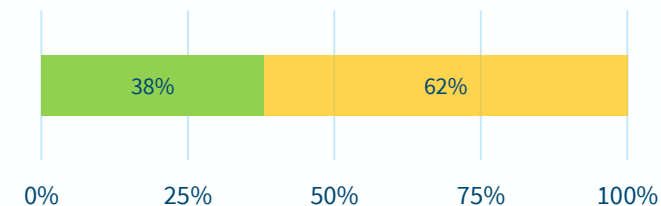
- **Inwoners maken keuzes die gemiddeld meer ruimte kosten dan nu.** De onderwerpen in het onderzoek kosten allemaal ruimte, zeker als hier meer aandacht aan gegeven moet worden. 62% van de inwoners gaf een advies dat meer ruimte kost dan de plannen die er nu zijn. Ze konden geen advies geven waardoor de meter in het rood zou komen te staan, dat zou meer ruimte kosten dan er beschikbaar is in de gemeente. In de motivaties lezen we dat er bij sommige mensen de wens was om meer ruimte te verdelen. Dit geeft een indicatie van de druk op de ruimte die er in Katwijk is.
- **Inwoners adviseren aandacht voor onderwerpen die de gemeente meer inspanning vergen.** Aandacht geven aan onderwerpen vraagt tijd en geld van de gemeente. 79% van de inwoners gaf een advies dat de gemeente meer tijd en geld kost dan nu. In de motivaties van inwoners zien we geen aanleiding om aan te nemen dat inwoners de inspanning van de gemeente (zwaar) hebben laten meetellen met hun keuze.

Figuur 2.4. Effecten van de keuzes die inwoners maken
Versie representatief (n = 1.188)

Ruimte in Katwijk

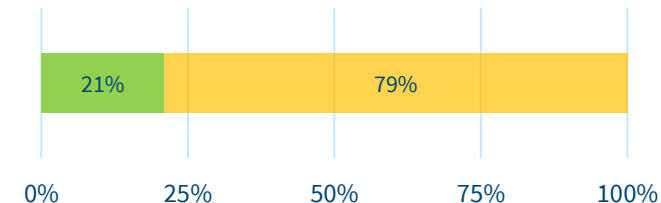
1 Er is net genoeg ruimte in de gemeente.

Inspanning van de gemeente

1 Dit kost de gemeente meer tijd en geld dan nu.

Legenda

Meter in het groene gebied

Meter in het oranje gebied

In het geval dat de meter over ruimte in het rood stond, kon iemand niet door met het onderzoek. Vandaar dat de optie rood niet is opgenomen in het overzicht.

2B

Motivaties achter de keuzes

- Deelnemers konden uitleggen waarom zij meer of minder aandacht aan een onderwerp wilden geven
- De volgende pagina's zijn gebaseerd op motivaties van deelnemers uit zowel de open als representatieve versie

Motivaties achter de keuzes: kwalitatieve analyse van de motivaties van 1.346 deelnemers

- **Motivatie.** Deelnemers konden (optioneel) hun keuzes motiveren. Daarbij noemen zij, in verschillende persoonlijke bewoordingen, vaak vergelijkbare argumenten.
- **Codeboek.** We hebben de meest voorkomende argumenten een code gegeven. Het betreft typisch vijf tot tien verschillende argumentsoorten per onderwerp.
- **Analyse.** We hebben voor elke optie 200 willekeurig geselecteerde antwoorden uit het representatieve en open onderzoek gecodeerd. Meer informatie is te vinden in de [Methodologie](#).
- **Top 4 of 5.** We laten de meest genoemde argumenten per optie zien. Hierbij maken we onderscheid tussen argumenten van deelnemers die (veel) minder en (veel) meer aandacht voor het onderwerp willen.

Kader 2.3. Deelnemers konden hun keuzes motiveren

Motiveer waarom u deze keuzes heeft gemaakt:

i Plekken buiten om te spelen en elkaar te ontmoeten

Geen extra aandacht

i Nieuwe woningen met tuinen

Geen extra aandacht

1. Bomen en planten in de wijken

Deelnemers die (veel) meer aandacht willen voor bomen en planten in de wijken, geven aan dat dit belangrijk is om verschillende redenen: leefbaarheid, klimaat en biodiversiteit. Deelnemers die (veel) minder aandacht voor bomen en planten willen, geven bijvoorbeeld aan dat er al genoeg bomen en planten zijn. Opvallend is dat beide groepen de wens uiten voor beter onderhoud van bestaande bomen en planten in de wijken.

Argument (veel) meer aandacht	Illustratie	Frequentie	Argument (veel) minder aandacht	Illustratie	Frequentie
Er zijn nu te weinig bomen en planten.	"Behoorlijk karig: boompje hier en daar, weinig bijzonders. Ecologisch ook mager."	★★★★	We hebben genoeg bomen en planten in de wijken.	"Er is genoeg groen in katwijk"	★★★★
Bomen en planten zijn belangrijk voor de leefbaarheid / welzijn.	"Groen is essentieel voor geluk en gezondheid van inwoners, temperatuur, balans etc"	★★★	Andere onderwerpen zijn belangrijker.	"Wel belangrijk maar minder dan toegang tot zorg, onderwijs en woningen"	★★
De huidige bomen en planten moeten beter onderhouden worden.	"We hebben bomen die onze huizen en auto's van visite beschadigen door de bladluizen die er maanden een dikke laag plak afscheiden. We hadden een mooie grasstrook. Die is omgeploegd. Zodat alles wat spontaan groeit, mag komen. Helaas is dat voornamelijk onkruid en snelgroeïende braam. Een mooi aangelegd perk of een grasstrook is onze wens."	★★	Bomen en planten worden niet goed onderhouden / moeten beter onderhouden worden.	"Absoluut geen extra bomen. Graag wel meer aandacht voor onderhoud van het aanwezige groen. En graag ook extra aandacht voor het verwijderen van het onkruid op stoepen en voetpaden."	★
Meer bomen en planten dragen bij aan klimaatadaptatie.	"dit is goed voor het klimaat"	★★			
Bomen en planten zijn belangrijk voor de biodiversiteit.	"Groen in de wijken in Katwijk vind ik een belangrijk punt. Goed voor de biodiversiteit"	★			

2. Plekken buiten om te spelen en elkaar te ontmoeten

Deelnemers die (veel) meer aandacht willen voor plekken buiten om te spelen en elkaar te ontmoeten, motiveren dat dit belangrijk is voor de leefbaarheid, dat er behoefte aan is en men het fijn zou vinden. Deelnemers die (veel) minder aandacht geven aan plekken buiten, stellen bijvoorbeeld aan dat er al genoeg plekken zijn om te spelen en elkaar te ontmoeten, dat de huidige plekken niet worden gebruikt of juist leidt tot overlast.

Argument (veel) meer aandacht	Illustratie	Frequentie	Argument (veel) minder aandacht	Illustratie	Frequentie
Er zijn nu te weinig plekken voor buitenspelen en elkaar ontmoeten.	"De gemeente Katwijk kent (bijna) geen plekken waar men in het groen elkaar kan ontmoeten. Geen stadsparken. Geen plekjes om samen lekker te BBQen etc."	★★★★	Er zijn al genoeg plekken voor buitenspelen en elkaar ontmoeten.	"Er zijn 3 parken op loopafstand aanwezig"	★★★★
Dit is belangrijk voor leefbaarheid en welzijn.	"Buiten zijn zorgt voor verbinding en draagt bij aan gezondheid en daarmee uiteindelijk een besparing op medische kosten"	★★★★	De huidige plekken worden niet goed gebruikt/ leiden tot overlast.	"omdat de speelplekken vaak door hangjongeren worden gebruikt kinderen spelen ook minder buiten"	★★
Er is behoefte aan een andere/specifieke invulling van dit soort plekken.	"Kinderen missen een mooi speeltuin. De speeltuinen die er zijn zijn veel gericht op kleine kinderen."	★★★	Andere opties zijn belangrijker.	"Liever ecologisch verantwoord groen. Wel graag openbare toiletten in het dorp."	★
Het zou fijn zijn om meer van dit soort plekken te hebben.	"Het is altijd mooi om wat meer ruimte te hebben om buiten te zijn"	★			
Deze plekken kunnen gecombineerd worden met groen.	"Als er meer groen en ruimte is, is er vanzelf meer speelruimte. En kunnen mensen elkaar ontmoeten."	★			

3. Natuur buiten de wijken

Deelnemers die (veel) meer aandacht willen voor natuur buiten de wijken, schrijven dat dit belangrijk is om verschillende redenen: leefbaarheid, biodiversiteit en klimaat. Deelnemers die (veel) minder aandacht geven aan natuur buiten de wijken, geven bijvoorbeeld aan dat er al genoeg natuur buiten de wijken is. Opvallend is dat beide groepen de wens uiten voor beter onderhoud van bestaande natuur buiten de wijken.

Argument (veel) meer aandacht	Illustratie	Frequentie	Argument (veel) minder aandacht	Illustratie	Frequentie
Er is nu te weinig natuur.	"De regio versteent in snel tempo. Het wordt hier Los Angeles. Dat is het eigenlijk al."	★★★★	We hebben genoeg natuur buiten de wijken.	"Met strand, zee en duinen is voldoende natuur beschikbaar in Katwijk aan Zee."	★★★★
Natuur is belangrijk voor leefbaarheid en welzijn.	"Natuur is gezond, maakt mensen blij en geeft een afwisselend beeld met de vele bebouwing. Daar moet ruimte voor worden gemaakt."	★★★★	Andere onderwerpen zijn belangrijker.	"De realiteit is dat er gewoon geen natuur is buiten de wijken en dat zal er ook niet komen. De nood om woonruimte is belangrijker"	★★
De huidige natuur moet beter onderhouden worden.	"Panbos in ere herstellen, de parken die we hebben beter onderhouden en of uitbreiden en de kwakkelwei [Kwakelwei, red.] realiseren"	★	De natuur wordt niet goed onderhouden / moeten beter onderhouden worden.	"We hebben groen, hou het groen meer groen"	★
Meer natuur draagt bij aan biodiversiteit.	"Natuur is fijn voor de biodiversiteit, de ruimte voor beesten, groot of klein wordt best veel ingeperkt als er nieuwe woningen kome."	★			
Meer natuur draagt bij aan klimaatadaptatie.	"Natuur is er niet, maar meer groen is overall nodig: voor het vasthouden van water, voor het geven van schaduw, voor het mentale welzijn van de mensen die er wonen."	★			

4. Met de fiets op plekken in de buurt kunnen komen

Deelnemers die (veel) meer aandacht willen voor met de fiets op plekken in Katwijk kunnen komen, vinden het bijvoorbeeld belangrijk voor de leefbaarheid en zouden fietsgebruik willen stimuleren. Daarbij mag de fiets meer ruimte krijgen, ten koste van ruimte voor de auto. Deelnemers die (veel) minder aandacht willen voor met de fiets op plekken kunnen komen, geven bijvoorbeeld aan dat de huidige inrichting voor de fiets al voldoende is maar er soms ruimte mag gaan naar de specifieke inrichting. Opvallend is dat beide groepen de wens uiten voor verbetering van de veiligheid.

Argument (veel) meer aandacht	Illustratie	Frequentie	Argument (veel) minder aandacht	Illustratie	Frequentie
Het stimuleren van fietsen is belangrijk.	"We kunnen meer de fiets pakken dan de auto. Daarom meer aandacht voor deze stelling."	★★	De huidige inrichting voor fietsen is (ruim) voldoende.	"Ik ga veel met de fiets en heb niet gemerkt dat ik dan ergens niet kan komen."	★★★★
Fietsen is belangrijk voor leefbaarheid en welzijn.	"Omdat fietsen gezond is en bijdraagt aan een gezonde levensstijl. Maar ook omdat fietsen minder herrie maakt of stank. En omdat katwijkers best veel fietsen!"	★★	Er moet alleen meer aandacht naar de veiligheid.	"ik fiets niet omdat het in onze straat te gevaarlijk is om te fietsen"	★
De fiets moet meer ruimte krijgen dan/ten koste van auto's.	"Weg met al die auto's. Kost ruimte geld en is gevaarlijk"	★★	Er moet alleen meer aandacht naar een specifieke inrichting.	"Buurt is al goed bereikbaar, echter bewaakte stallingen zouden het misschien nog aangenamer maken om op de fiets te komen."	★
De veiligheid is niet (altijd) op orde.	"Best wel veel echt gevaarlijke kruispunten voor fietsers op dit moment"	★★	Andere opties zijn belangrijker.	"Katwijk is zeer bereikbaar met de fiets. Er zijn belangrijkere zaken"	★
De fietspaden moeten beter onderhouden worden.	"Fietspaden beter onderhouden. Vaak losse tegels enz. In sommige gevallen zelfs gevaarlijk, bijvoorbeeld de sandtlaan na de brug richting Katwijk."	★			

5. Basisvoorzieningen (zoals scholen en huisartsen)

Deelnemers die (veel) meer aandacht willen voor basisvoorzieningen, motiveren bijvoorbeeld dat ze (vooral) meer aandacht willen omdat de huidige voorzieningen niet voldoende zijn. Ze zien het als een basisvoorwaarde. Deelnemers die (veel) minder aandacht willen voor basisvoorzieningen, geven aan dat het al voldoende is. Opvallend is dat beide groepen de wens uiten voor meer aandacht naar (basis)zorg.

Argument (veel) meer aandacht	Illustratie	Frequentie	Argument (veel) minder aandacht	Illustratie	Frequentie
Er moet meer aandacht komen voor (basis)zorg.	"Voor een nood-huisarts in het weekend of dagelijks buiten de reguliere tijden, naar Voorhout is voor een grote gemeente als Katwijk wel raar."	★★	Er zijn (ruim) voldoende basisvoorzieningen.	"Deze zijn al ruimschoots aanwezig in alle kleuren van de regenboog."	★★★★
De huidige basisvoorzieningen zijn niet goed / voldoende.	"Ik mis (in Rijnsburg) openbare en bijzondere scholen. Ik mis andere dan reguliere artsen (antroposofisch, homeopathisch). Ik mis diversiteit."	★★	Er moet alleen meer aandacht komen voor (basis)zorg.	"Denk dat we genoeg basisscholen hebben . Huisartsen zou wel een praktijk bij kunnen ."	★
Er moet meer aandacht komen voor (basis)onderwijs.	"In onze wijk is de basisschool verdwenen. Dat vind ik een slechte zaak."	★★	Andere onderwerpen zijn belangrijker.	"Belangrijk, maar minder dan de andere punten"	★
Dit is een basisvoorwaarde voor inwoners.	"Primaire behoeftes, hoort bij groei van het dorp."	★★			
Het is belangrijk voor leefbaarheid en welzijn.	"Vind ik hoog nodig om de gemeente leefbaar te houden"	★			

6. Woningen met tuinen

Deelnemers die (veel) meer aandacht willen voor woningen met tuinen, geven aan dat dit belangrijk is om verschillende redenen: woningnood, leefbaarheid en doorstroming. Deelnemers die (veel) minder aandacht willen voor woningen met tuinen, motiveren bijvoorbeeld dat het groen belangrijker is of dat er niet genoeg ruimte is waardoor ze liever woningen zonder tuinen zouden willen. Opvallend is dat beide groepen de wens uiten voor woningen met een meer specifieke invulling.

Argument (veel) meer aandacht	Illustratie	Frequentie	Argument (veel) minder aandacht	Illustratie	Frequentie
Het is belangrijk om de woningnood tegen te gaan / hier is behoefte aan.	"Vanwege de woningnood"	★★★★	Liever woningen zonder tuinen (lage of hoge flats).	"Gaat ten koste van kostbare grond. Waarom geen laag appartementencomplex met gemeenschappelijke binnentuin en park met ruimte voor spel sport en ontmoeting."	★★★★
Dit is belangrijk voor leefbaarheid en welzijn.	"Met ruimte voor woningen met tuinen ontstaat er ook meer ruimte voor buitenleven, contact met elkaar en een mooiere aanblik."	★★	Hier is geen ruimte voor.	"Graag, maar geen ruimte"	★★★
Dit is belangrijk voor de doorstroming op de huizenmarkt.	"Extra woningbouw is zeer noodzakelijk. Deze huizen bieden meer mogelijkheden voor doorstroming."	★	Er zijn nu (ruim) voldoende woningen met tuinen.	"De hele wijk is al vol met eengezinswoningen met tuinen."	★★
Het is belangrijk dat er genoeg groen blijft.	"Met nieuwe woningen die er toch moeten komen dan ook maar tuinen om groen te voorzien."	★	Dit gaat ten koste van groen in de gemeente.	"Liever meer gedeelde groene ruimte dan meer ruimte voor tuinen"	★
Er moet meer van een specifieke invulling komen.	"Denk vooral aan zelfbouw kavels met bijvoorbeeld een egelpad of andere initiatieven om de buurt met elkaar te verbinden."	★	Er moet meer van een specifieke invulling komen.	"Meer sociale woningen betaalbaar"	★

7. Nieuwe appartementen in flats van 4 tot 7 verdiepingen

Deelnemers die (veel) meer aandacht willen voor nieuwe appartementen in flats van 4 tot 7 verdiepingen, motiveren dat dit belangrijk is om verschillende redenen: woningnood en doorstroming. Ook is het efficiënt om met de ruimte om te gaan of stellen ze bepaalde voorwaarden. Deelnemers die (veel) minder aandacht willen voor nieuwe appartementen in flats van 4 tot 7 verdiepingen, geven bijvoorbeeld aan dat het niet past in Katwijk, er al genoeg flats zijn of dat meer flats bouwen problemen met zich meebrengt.

Argument (veel) meer aandacht	Illustratie	Frequentie	Argument (veel) minder aandacht	Illustratie	Frequentie
Het is belangrijk om de woningnood tegen te gaan / hier is behoefte aan.	"Bouwen bouwen bouwen"	★★★★	Geen voorkeur voor (middel)hoogbouw.	"Alsjeblieft niet nog meer flats in Katwijk!"	★★
Onder bepaalde voorwaarden (met groen, betaalbaar of goed ruimtelijk ingepast).	"meer woningen op minder grond! Zorg dan ook dat ze bossen en parken hebben zodat anders kan dit nooit werken. Zorg aub ook voor een mensvriendelijke architect, het hoeft niet lelijk te zijn."	★★	Dit past niet bij mijn gebied / Katwijk.	"Dat past niet bij de gemeente. Ga eerst maar bouwen op vliegveld Valkenburg. Daar kan je nog genoeg bouwen."	★★
Liever lage flats.	"4 verdiepingen vind ik prima maar 7 te hoog"	★	Er zijn nu voldoende flats van 4 tot 7 verdiepingen.	"Zijn hier aanwezig en genoeg"	★★
Het is belangrijk voor de doorstroming op de woningmarkt.	"Appartementen zijn goed voor senioren en starters. Zo maken de senioren eengezinswoningen vrij voor gezinnen."	★	Hoogbouw brengt problemen met zich mee.	"Optoppen van flats leidt snel tot verval van een buurt. Je creëert weliswaar meer woonruimten maar het aantal parkeerplaatsen en andere voorzieningen blijft gelijk."	★
We moeten efficiënt met de ruimte omgaan; flats bevatten meer woningen op minder vierkante meters.	"Hoogbouw heeft mijn voorkeur zodat er meer mensen kunnen wonen"	★	Dit past alleen op specifieke plekken in Katwijk.	"Zet ze maar in Katwijk Noord."	★

8. Plekken om te sporten

Deelnemers die (veel) meer aandacht willen voor plekken om te sporten, geven aan dat dit belangrijk is voor de gezondheid en dat deze plekken er standaard zouden moeten zijn in de gemeente. Zij hebben er behoefte aan. Deelnemers die (veel) minder aandacht geven aan plekken om te sporten, motiveren bijvoorbeeld aan dat er al genoeg plekken zijn, dat de huidige plekken beter benut kunnen worden of dat het juist geen taak voor de gemeente is.

Argument (veel) meer aandacht	Illustratie	Frequentie	Argument (veel) minder aandacht	Illustratie	Frequentie
Dit is belangrijk voor de gezondheid van inwoners.	"Goed voor de gezondheid en om elkaar te ontmoeten"	★★	Er zijn voldoende sportmogelijkheden.	"Die zijn er voldoende m.a.w. hier niet de focus op leggen"	★★★★
Het is belangrijk dat dit in de gemeente geregeld is.	"Er dienen standaard voldoende mogelijkheden te zijn voor de inwoners om te sporten"	★★	De huidige sportmogelijkheden kunnen beter benut worden.	"Ik woon bij 2 sportveldjes, ze worden niet vaak gebruikt."	★
Er is behoefte aan meer plekken om buiten te sporten.	"Beweegtoestellen buiten op veilige plekken realiseren. Zie Valkenburg"	★	Dit is geen taak van de gemeente.	"Sporten is geen taak voor de gemeente"	★
Er zijn nu te weinig sportmogelijkheden.	"Er is weinig plek voor sporten in onze buurt, de sportschool heeft maar een tijdelijke vergunning"	★	Meer sportplekken is niet effectief.	"Ik verwacht niet dat als er meer voorzieningen komen mensen opeens meer gaan sporten en er zijn al voorzieningen dus niet nodig."	★
Er mist één of meerdere vormen van sport.	"In de voetbalverenigingen wordt veel geïnvesteerd. Extra aandacht zou moeten gaan naar de andere/nieuwe clubs/verenigingen."	★	Andere opties zijn belangrijker.	"Als het fietsen wordt gestimuleerd is dit minder nodig."	★

9. Met openbaar vervoer op plekken in de buurt kunnen komen

Deelnemers die (veel) meer aandacht willen voor met het ov op plekken in Katwijk kunnen komen, vinden het bijvoorbeeld belangrijk voor de leefbaarheid, stellen dat er nu te weinig is of dat het niet op orde is. Daarbij zorgt ruimte voor het ov volgens deelnemers voor minder autogebruik. Deelnemers die (veel) minder aandacht willen voor met het ov op plekken kunnen komen, geven aan dat de huidige inrichting voor het ov al voldoende is of het niet nodig is.

Argument (veel) meer aandacht	Illustratie	Frequentie	Argument (veel) minder aandacht	Illustratie	Frequentie
Er is nu te weinig ov (zoals verbindingen en bushaltes).	"Er rijden te weinig bussen hier kan verbetering op. Wellicht en tram verbinding met Leiden"	★★★★	Er is nu (ruim) voldoende ov in Katwijk.	"Huidig aanbod is ruim voldoende. Bussen zijn vaak niet meer dan halfvol."	★★★★
Dit is nu niet op orde; frequentie is te laag, het is duur, niet aantrekkelijk en/of kan efficiënter.	"Mijn moeder is op leeftijd en wil naar gemeente Katwijk verhuizen om dichterbij mij te wonen. Ze is afhankelijk van OV maar de busverbinding tussen Rijnsburg en Katwijk is heel omslachtig met meerdere keren overstappen."	★★★	Dit is niet nodig.	"achterhaald en te dure vervoersoplossing"	★
Het is belangrijk voor leefbaarheid en welzijn, voor ouderen, jongeren en mensen met een beperking.	"OV niet ingericht op vergrijzende bevolking zonder auto."	★★	Hier is geen ruimte voor.	"de buurt is hier niet op gebouwd"	★
Hierdoor is er minder noodzaak en ruimte nodig om de auto te pakken.	"Meer openbaar vervoer zorgt voor minder persoonsauto's. Hiermee verlicht je dus de druk op de weg. Daarnaast wonen er veel studenten in het dorp die genooddaakt zijn om met het ov te reizen."	★	Fietsen is in de buurt prima of sneller.	"geen behoefte aan, alles is hier op fiets afstand. pak lekker de fiets"	★

10. Plekken binnen om elkaar te ontmoeten

Deelnemers die (veel) meer aandacht willen voor plekken binnen om elkaar te ontmoeten, geven aan dat dit belangrijk is voor de sociale cohesie, dat er behoefte aan bepaalde plekken is of dat de huidige plekken beter benut kunnen worden. En zijn daarbij gericht op specifieke doelgroepen. Deelnemers die (veel) minder aandacht geven aan plekken binnen om elkaar te ontmoeten, motiveren bijvoorbeeld aan dat er al genoeg plekken zijn en dat meer niet nodig is.

Argument (veel) meer aandacht	Illustratie	Frequentie	Argument (veel) minder aandacht	Illustratie	Frequentie
Deze plekken zijn belangrijk voor sociale cohesie en saamhorigheid.	"Als er meer aandacht, tijd en ruimte is voor elkaar, helpen we meer. Dat is nodig, omdat de professionele zorg het bijna niet meer aankan."	★★★	Er zijn nu voldoende plekken om elkaar te ontmoeten.	"Er zijn voldoende zalen/plekken om elkaar te ontmoeten; bv zalen bij kerkgebouwen die centraal in wijken liggen maar veelal overdag gesloten zijn"	★★★★
Er moeten vooral plekken komen voor jongeren en/of ouderen.	"Ik bedoel hoofdzakelijk meer onderkomen voor de jeugd. Clubhuizen en jeugdhuizen.evt met betaalde begeleiders er in."	★★★	Dit soort plekken zijn niet nodig.	"Vind ik niet nodig"	★★
Er is behoefte aan een buurthuis / multifunctioneel gebouw in de wijk.	"Buurthuizen is prettig voor de jeugd en de ouderen. Zwanenburg is hier een goed voorbeeld van"	★★	Dit is alleen nodig voor jongeren en/of ouderen.	"Er is al een best grote hoeveelheid aan verenigingen enz, er zou alleen wat meer voor jongeren gedaan kunnen worden aangezien de plekken daarvoor door de jaren heen zijn verdwenen."	★
De huidige plekken moeten anders ingericht worden.	"De plekken, die beschikbaar zijn, zijn beperkt of op een bepaalde doelgroep gericht."	★	Andere opties zijn belangrijker.	"Heeft simpelweg geen prio."	★
Er is behoefte aan een specifieke invulling (bijv. wijkvereniging, theater of kerk).	"Kerken moeten behouden worden"	★			

11. Plekken voor vrije tijd (zoals horeca)

Deelnemers die (veel) meer aandacht willen voor plekken voor vrije tijd, stellen dat dit belangrijk is voor de leefbaarheid en dat er behoefte is aan bepaalde plekken (horeca) omdat er nu te weinig is. Deelnemers die (veel) minder aandacht willen voor plekken voor vrije tijd, motiveren bijvoorbeeld aan dat er al genoeg plekken zijn en dat het leidt tot problemen. Opvallend is dat beide groepen de wens uiten dat deze plekken op gecentreerde locaties komen.

Argument (veel) meer aandacht	Illustratie	Frequentie	Argument (veel) minder aandacht	Illustratie	Frequentie
Er is behoefte aan meer horeca.	"Maak van het andreas plein een horeca plein. Katwijk mist een gezellig plein met horeca en terrassen."	★★★	Er zijn genoeg vrijetijdsvoorzieningen in Katwijk.	"Ze zijn er, en meestal wel voor voldoende mensen bereikbaar."	★★★★
Er zijn nu te weinig vrijetijdsvoorzieningen.	"Ja, er is zeer weinig café's of uitgaansgelegenheden. Een bioscoop zou ook zeer welkom zijn."	★★★	Dit soort plekken leiden tot problemen.	"Katwijk aan de Rijn kan het probleem/de overlast van de bezoekers van de horecagelegenheden in Katwijk aan zee niet oplossen door meer horecagelegenheden te creëren"	★
Dit is belangrijk voor de leefbaarheid en om elkaar te ontmoeten.	"Mensen moeten elkaar kunnen opzoeken"	★★	Dit is geen taak van de gemeente.	"Laat dit maar aan de particuliere sector over."	★
Er zijn meer specifieke voorzieningen nodig (voor jongeren, volwassenen en/of cultuur).	"Het zou leuk zijn voor de jeugd als er wat meer ontmoetingsplekken zijn waar ze naartoe kunnen gaan. Vroeger had je de donk, casa cara, de schuit etc wat leuke ontmoetings plekken voor jongeren vanaf 14 tot 16 jaar en vanaf 16 jaar en ouder."	★	Liever op andere locaties (gecentreerd).	"Concentreren in centrum."	★
Liever op andere locaties (gecentreerd).	"Niet nodig in deze buurt. Mag in de centra zijn"	★			

12. Met de auto op plekken in de buurt kunnen komen

Deelnemers die (veel) meer aandacht willen voor met de auto op plekken in Katwijk kunnen komen, vinden het bijvoorbeeld belangrijk voor de leefbaarheid en stellen dat de doorstroom en parkeermogelijkheden niet op orde zijn. Deelnemers die (veel) minder aandacht willen voor met de auto op plekken kunnen komen, geven bijvoorbeeld aan dat fietsen gestimuleerd mag worden en soms sneller is om ergens te komen. Daarbij mag ruimte voor de auto volgens deelnemers verminderd worden om ruimte te maken voor fiets en/of ov.

Argument (veel) meer aandacht	Illustratie	Frequentie	Argument (veel) minder aandacht	Illustratie	Frequentie
De doorstroom van het verkeer is niet op orde.	"Het loopt hier soms gewoon vast. Misschien op meer plekken 1 richtingsverkeer gaan invoeren zou een optie kunnen zijn."	★★★★	Autogebruik moet ontmoedigd worden.	"Teveel auto's worden gebruikt voor de kleinste ritjes. Ontmoedig het gebruik van de auto in het dorp a.u.b."	★★
Er zijn te weinig plekken om te parkeren.	"Parkeren is een drama in Katwijk mensen hebben nou een auto nodig om naar werk te gaan. Niet iedereen werkt in de gemeente"	★★	Stimuleren van fietsen / beweging is belangrijk.	"Binnen de gemeente kan er prima gelopen of gefietst worden, beweging stimuleren."	★★
Het is belangrijk voor leefbaarheid en ontmoeten, met name voor ouderen.	"Belangrijk voor mobiliteit en sociaal contact"	★★	Ruimte voor auto's mag ten koste gaan van ruimte voor de fiets of het ov.	"Er is dusdanig weinig ruimte dat er meer op fietsen moet worden geïnvesteerd."	★★
Er is behoefte aan.	"Voor mensen die op de auto aangewezen zijn, zijn er te weinig mogelijkheden."	★	Fietsen is in de buurt prima of sneller.	"Rijnsburg is veel te klein om auto te gebruiken. Fietsen en wandelen zou het motto moeten zijn."	★★
			Dit is niet nodig.	"Onnodig. Mensen willen het liefst een auto in de voorkamer. Zodat ze niet ver hoeven te lopen. Een stukje lopen kan geen kwaad is ook goed voor de gezondheid."	★

13. Kleine en middelgrote bedrijven

Deelnemers die (veel) meer aandacht willen voor kleine en middelgrote bedrijven, geven aan dat dit belangrijk is voor de werkgelegenheid en leefbaarheid. Een deel spreekt de wens uit voor meer winkels. Deelnemers die (veel) minder aandacht willen voor kleine en middelgrote bedrijven, motiveren bijvoorbeeld aan dat er al genoeg ruimte is, dat dit geen taak is voor de gemeente of stellen voorwaarden hieraan.

Argument (veel) meer aandacht	Illustratie	Frequentie	Argument (veel) minder aandacht	Illustratie	Frequentie
Dit is belangrijk voor de werkgelegenheid in Katwijk.	"Belangrijk dat er genoeg werkgelegenheid blijft in de gemeente"	★★	Er is genoeg (ruimte voor) mkb in Katwijk / er is al leegstand.	"De bestaande bedrijventerreinen en het winkelcentrum voldoet"	★★★★
Dit is belangrijk zodat de kernen leefbaar blijven.	"M.n. ruimte bieden aan meer winkels om hiermee de leefbaarheid van het dorp te vergroten en verkeersbewegingen naar buiten het dorp te verminderen"	★★	Bedrijven moeten voor zichzelf zorgen, dit is geen taak van de gemeente.	"De gemeente is er vooral voor de burgers, niet voor bedrijven."	★★
Dit is belangrijk (algemeen).	"Bedrijvigheid is belangrijk"	★	Bedrijven horen vooral aan de rand / op bedrijventerreinen. Niet in de wijk.	"Bedrijven naar een bedrijventerrein, niet in woonwijken."	★★
Andere voorwaarden zijn nodig.	"Lagere huur afdwingen"	★	Andere opties (woningbouw en groen) zijn belangrijker.	"Ook hier geldt: minder ruimte voor bebouwing, meer voor natuur."	★★
Er zijn vooral meer winkels nodig, geen andere bedrijven.	"in het winkelcentrum zou wel meer aandacht moeten worden besteed aan het winkelassortiment. Horeca is er voldoende"	★	Andere voorwaarden zijn nodig voordat het nuttig is om hier meer aandacht aan te geven (open op zondag, lagere huur en betere bereikbaarheid).	"Zo lang een ondernemer niet vrij mag ondernemen door die achterhaalde zondagsluiting hoeven we er ook niet zoveel geld aan te besteden . De meeste mensen werken doordeweeks.sporten op zaterdag . En gaan op zondag in een een dorp of stad die wel open is hun geld uitgeven . Dus eerst beleid aanpassen dan pas investeren."	★

14. Nieuwe appartementen in flats van 8 tot 12 verdiepingen

Deelnemers die (veel) meer aandacht willen voor nieuwe appartementen in flats van 8 tot 12 verdiepingen motiveren dat dit belangrijk is om verschillende redenen: woningnood, betaalbare woningen, woningen voor starters en doorstroming. Ook is het een efficiënte manier om met de ruimte om te gaan. Deelnemers die (veel) minder aandacht willen voor nieuwe appartementen in flats van 8 tot 12 verdiepingen, geven bijvoorbeeld aan dat het niet past in Katwijk, er al voldoende van zijn of dat flats problemen met zich meebrengen.

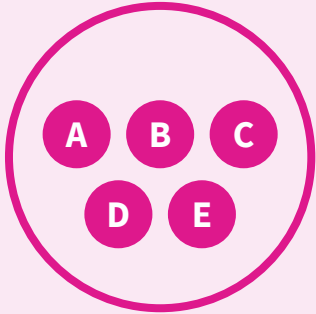
Argument (veel) meer aandacht	Illustratie	Frequentie	Argument (veel) minder aandacht	Illustratie	Frequentie
Het is belangrijk om de woningnood tegen te gaan / hier is behoefte aan.	"De woningnood is hoog"	★★★★	Dit past niet bij mijn gebied of Katwijk.	"Hoogbouw is niet wat je wilt om een dorps karakter te behouden."	★★★
We moeten efficiënt met de ruimte omgaan; flats bevatten meer woningen op minder vierkante meters.	"Hoger bouwen is nodig voor meer groen en spelen en parkeerruimte"	★★	Geen voorkeur voor hoogbouw / 8 tot 12 verdiepingen is te hoog.	"deze zijn te hoog"	★★★
Het is belangrijk om betaalbare woningen te realiseren.	"ivm woningnood zeer nodig. Door echt de hoogte te gaan moeten er meer (kleine) goedkopere huur- of koopwoningen komen."	★★	Hoogbouw brengt problemen met zich mee.	"Met hoge flats wordt het te vol/ druk op bepaalde plekken. Ook niet fijn i.v.m. parkeerplekken."	★★
Het is belangrijk om woningen voor starters te realiseren.	"Dit is de oplossing voor de woningnood. Ook veel behoefte aan starters woningen/appartementen"	★★	Dit is niet goed voor het uitzicht of de leefbaarheid.	"Alles volbouwen zorgt voor minder groen en minder uitzicht op groen wat schadelijk is voor het psychisch welbevinden"	★★
Het is belangrijk voor de doorstroming op de woningmarkt.	"beter voor de ouderen, doorstroming creeren."	★	Er zijn nu voldoende flats van 8 tot 12 verdiepingen.	"Er is al genoeg hoogbouw in Katwijk."	★

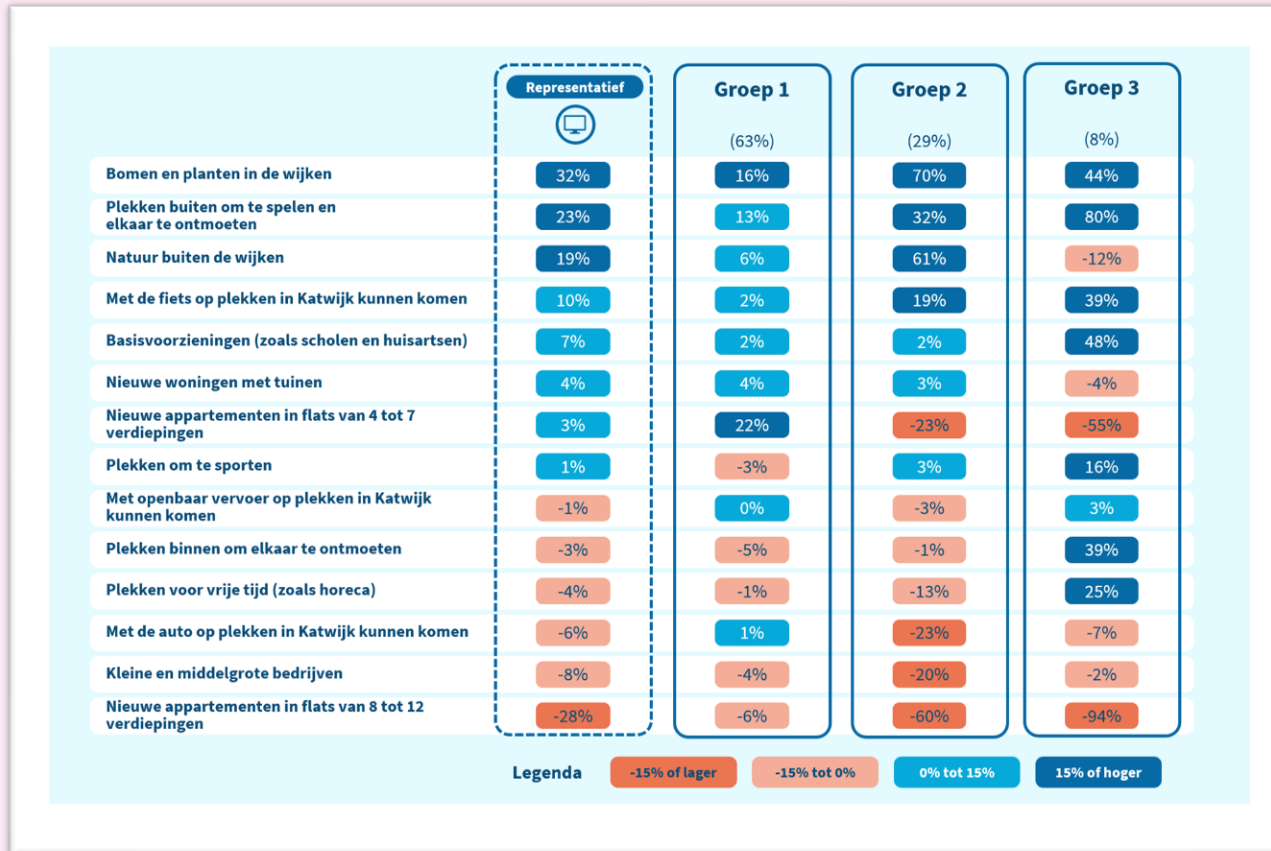
2c

Welke verschillende voorkeuren zijn te onderscheiden?

- Profielen van drie groepen inwoners met een eigen perspectief op de ruimteverdeling in de gemeente Katwijk

Kader 2.4. Introductie tot de LKCA

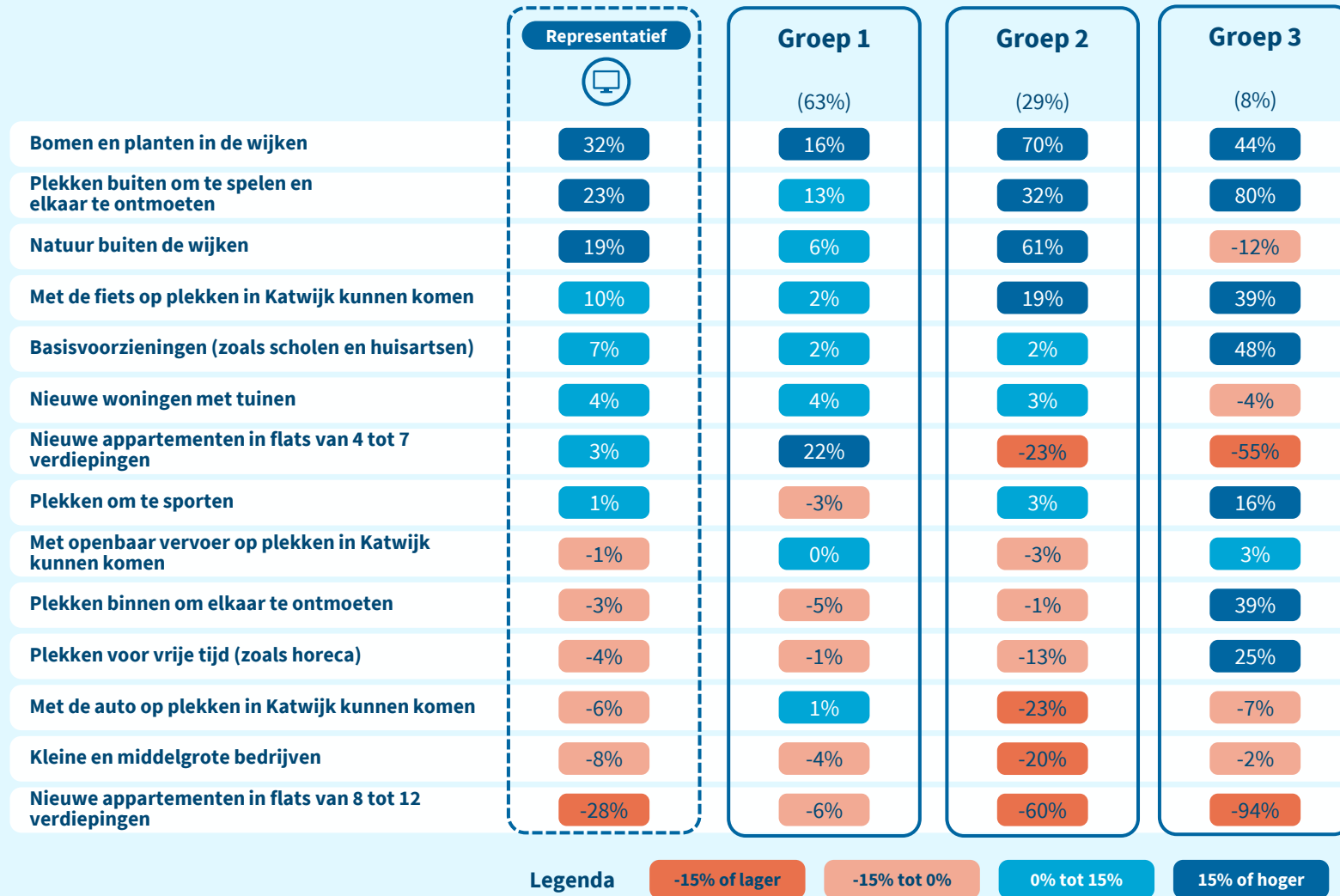

Op zoek naar patronen in de data: welke perspectieven komen we tegen?

- Wat is een LKCA?** De Latente Klasse Cluster Analyse (LKCA) is een statistische techniek waarmee we op zoek gaan naar een samenhang in de antwoorden van inwoners. De methode zoekt naar inwoners die heel vergelijkbare voorkeuren hebben en die juist verschillen van andere groepen inwoners. De methode zoekt zelf naar de meest passende manier om deze groepen in te delen, vermoedens spelen geen rol.
- Waarom deze analyse?** We zien dat demografische kenmerken nauwelijks verklarend zijn voor de voorkeuren van inwoners. Dat geldt ook voor of inwoners wel of niet tevreden zijn over de inrichting van de ruimte. De LKCA zoekt naar op een andere manier naar relevante groepen. Puur op basis van de gemaakte keuzes in de keuzetaak. Door later de demografische kenmerken toe te voegen, kunnen we zien of in een bepaalde groep meer inwoners zitten met een bepaald kenmerk dan in een andere groep.
- Drie groepen deelnemers.** De LKCA geeft aan dat de inwoners in drie groepen kunnen worden opgedeeld die een verschillend perspectief hebben op de inrichting van de ruimte in de gemeente. Op de volgende pagina's gaan we in op de voorkeuren en kenmerken van elk van de drie groepen.

Figuur 2.5. Prioritering van onderwerpen – 3 perspectieven op het vraagstuk
 Versie representatief (n=1.188)

Groep 1 'Zet in op woningbouw'

Prioriteiten van groep 1 (63%)

Bomen en planten in de wijken	16%
Plekken buiten om te spelen en ontmoeten	13%
Natuur buiten de wijken	6%
Met de fiets op plekken kunnen komen	2%
Basisvoorzieningen	2%
Nieuwe woningen met tuinen	4%
Nieuwe appartementen in flats van 4 tot 7 verdiepingen	22%
Plekken om te sporten	-3%
Met het OV op plekken kunnen komen	0%
Plekken binnen om elkaar te ontmoeten	-5%
Plekken voor vrije tijd (zoals horeca)	-1%
Met de auto op plekken kunnen komen	1%
Kleine en middelgrote bedrijven	-4%
Nieuwe appartementen in flats van 8 tot 12 verdiepingen	-6%

Profiel: Woningbouw & groen

De eerste groep bestaat uit 63% van de inwoners.

Keuzes

Deze groep zet meer in op flats van 4 tot 7 verdiepingen. En is relatief minder negatief over de flats van 8 tot 12 verdiepingen, maar geeft gemiddeld gezien minder aandacht hieraan dan aan de andere opties.

Daarnaast maakt deze groep geen duidelijk onderscheid tussen verschillende vormen van mobiliteit. Zowel fiets-, ov- als autobereikbaarheid krijgt niet meer of niet minder aandacht.

Duiding

Dit schetst het beeld dat groep 1 vooral inzet op woningen in combinatie met groen en recreatie. De rest van de onderwerpen behoeven niet veel meer of minder aandacht. Zo kan het zijn dat deze groep de gemeente op veel punten wil laten zoals het is, met alleen behoefte aan meer groen in de wijk en middenbouw. Dit kan komen doordat inwoners in deze groep vaker tevreden zijn over de inrichting van de ruimte (zie kenmerken).

Kenmerken

De inwoners in groep 1 zijn relatief vaker (dan andere groepen):

- Tussen de 35 en 64 jaar oud
- Hebben vaker een van de opleidingstypes: havo, vwo of mbo2-4 afgerond
- Tevreden over inrichting van de ruimte in de gemeente Katwijk
- Woonachtig met partner zonder kinderen

Groep 2 ‘Liever groen dan woningen’

Prioriteiten van groep 2 (29%)

Bomen en planten in de wijken	70%
Plekken buiten om te spelen en ontmoeten	32%
Natuur buiten de wijken	61%
Met de fiets op plekken kunnen komen	19%
Basisvoorzieningen	2%
Nieuwe woningen met tuinen	3%
Nieuwe appartementen in flats van 4 tot 7 verdiepingen	-23%
Plekken om te sporten	3%
Met het OV op plekken kunnen komen	-3%
Plekken binnen om elkaar te ontmoeten	-1%
Plekken voor vrije tijd (zoals horeca)	-13%
Met de auto op plekken kunnen komen	-23%
Kleine en middelgrote bedrijven	-20%
Nieuwe appartementen in flats van 8 tot 12 verdiepingen	-60%

Profiel: Liever groen dan woningen

De tweede groep bestaat uit 29% van de inwoners.

Keuzes

Deze groep zet relatief meer in op groen: in de wijk en buiten de wijken. Daarnaast wordt ook ingezet, net als gemiddeld, op plekken voor buitenspelen, ontmoeten en fietsbereikbaarheid.

Verder valt op dat deze groep meer uitgesproken keuzes maakt dan groep 1. Om ruimte vrij te maken voor wat ze belangrijk vinden, zetten de deelnemers van deze groep minder in op woningbouw, bereikbaarheid met de auto, mkb en plekken voor vrije tijd.

Duiding

Dit schetst het beeld dat deelnemers van groep 2 graag meer ruimte voor groen en buitenzijn willen, ook als dit ten koste gaat van woningbouw in de vorm van midden- of hoogbouw. De onvrede over de inrichting van de ruimte (zie kenmerken) kan samenhangen met de voorkeur om minder aandacht te geven aan flats, mkb en auto's.

Kenmerken

De inwoners in groep 2 zijn relatief vaker (dan andere groepen):

- Hebben vaker een van de opleidingstypes: hbo of wo afgerond
- Inwoners die makkelijk tot zeer makkelijk kunnen rondkomen met hun inkomsten
- Ontevreden over de inrichting van de ruimte in de gemeente Katwijk
- Inwoners die maandelijks tot jaarlijks gebruikmaken van het openbaar vervoer

Groep 3 'Dorps karakter'

Prioriteiten van groep 3 (8%)

Bomen en planten in de wijken	44%
Plekken buiten om te spelen en ontmoeten	80%
Natuur buiten de wijken	-12%
Met de fiets op plekken kunnen komen	39%
Basisvoorzieningen	48%
Nieuwe woningen met tuinen	-4%
Nieuwe appartementen in flats van 4 tot 7 verdiepingen	-55%
Plekken om te sporten	16%
Met het OV op plekken kunnen komen	3%
Plekken binnen om elkaar te ontmoeten	39%
Plekken voor vrije tijd (zoals horeca)	25%
Met de auto op plekken kunnen komen	-7%
Kleine en middelgrote bedrijven	-2%
Nieuwe appartementen in flats van 8 tot 12 verdiepingen	-94%

Profiel: Focus op de wijk

De derde groep bestaat uit 8% van de inwoners.

Keuzes

Deze groep maakt uitgesproken keuzes. De top 3 wordt in deze groep gevormd door plekken om buiten te spelen, basisvoorzieningen en groen in de wijk. Ook activiteiten in de vrije tijd (sporten en andere vrijetijdsvoorzieningen) krijgen van deze groep meer prioriteit.

Om ruimte vrij te maken voor deze onderwerpen, zetten de inwoners van deze groep relatief minder in op woningbouw en natuur buiten de wijken.

Duiding

Dit schetst het beeld dat de inwoners in groep 3 faciliteiten graag dichtbij hebben en hun voorkeuren richten op de directe omgeving. Er gaat meer prioriteit naar voorzieningen die bijdragen aan ontmoetingen, dan nieuwe woningen. De focus op voorzieningen (waaronder ook scholen) kan te maken hebben met het feit dat het relatief jonge inwoners zijn met soms kinderen (zie kenmerken).

Kenmerken

De inwoners in groep 3 zijn relatief vaker (dan andere groepen):

- Jonger dan 35 jaar
- Hebben vaker een van de opleidingstypes: basisonderwijs, vmbo, mbo1 afgerond
- Inwoners die niet makkelijk, niet moeilijk kunnen rondkomen met hun inkomsten
- Woonachtig in Rijnsburg
- Woonachtig met partner en kinderen
- Inwoners die nooit gebruikmaken van het openbaar vervoer

3

Uitsplitsing per gebied

- Katwijk aan den Rijn
- Katwijk aan Zee
- Katwijk Noord
- Rijnsburg
- Valkenburg

1

Aanleiding & Opzet

2

Hoofresultaten

3

Uitsplitsing per gebied

4

Verdieping per thema

5

Over het onderzoek

6

Bijlagen

Interpretatie prioritering van de vijf gebieden

Figuur 3.1 op de volgende pagina laat de gemiddelde prioritering voor de buurten zien, uitgesplitst naar woongebied in de gemeente Katwijk. Dit is uitgesplitst naar de vijf gebieden: Katwijk aan den Rijn, Katwijk aan Zee, Katwijk Noord, Rijnsburg en Valkenburg. Hieronder lichten we per gebied de belangrijkste resultaten toe.

Let op: we noteren hier alleen verschillen die statistisch significant zijn. De overige verschillen zijn niet significant.

Katwijk aan den Rijn

Wanneer we Katwijk aan den Rijn vergelijken met de andere vier gebieden in de gemeente, zien we geen significante verschillen. De inwoners van Katwijk aan den Rijn vragen voor de opties dezelfde mate van aandacht als de inwoners uit de rest van de gemeente.

Katwijk aan Zee

Wanneer we Katwijk aan Zee vergelijken met de andere vier gebieden in de gemeente, zien we dat inwoners uit Katwijk aan Zee voor de optie 'Nieuwe appartementen in flats van 4 tot 7 verdiepingen' in hun eigen buurt **meer aandacht** willen dan de inwoners uit de rest van de gemeente.

Katwijk Noord

Wanneer we Katwijk Noord vergelijken met de andere vier gebieden in de gemeente, zien we dat inwoners uit Katwijk Noord voor de optie 'Nieuwe appartementen in flats van 4 tot 7 verdiepingen' in hun eigen buurt **meer aandacht** willen dan de inwoners uit de rest van de gemeente. Daarnaast willen ze voor de opties 'Plekken buiten om te spelen en elkaar te ontmoeten' en 'Plekken voor vrije tijd (zoals horeca)' in hun eigen buurt **minder aandacht** dan de inwoners uit de rest van de gemeente.

Rijnsburg

Wanneer we Rijnsburg vergelijken met de andere vier gebieden in de gemeente, zien we dat inwoners uit Rijnsburg voor de opties 'Nieuwe appartementen in flats van 4 tot 7 verdiepingen' en 'Nieuwe appartementen in flats van 8 tot 12 verdiepingen' in hun eigen buurt **minder aandacht** willen dan de inwoners uit de rest van de gemeente. Daarnaast zien we dat ze voor 'Plekken voor vrije tijd (zoals horeca)' in hun buurt **meer aandacht** willen dan de inwoners uit de rest van de gemeente.

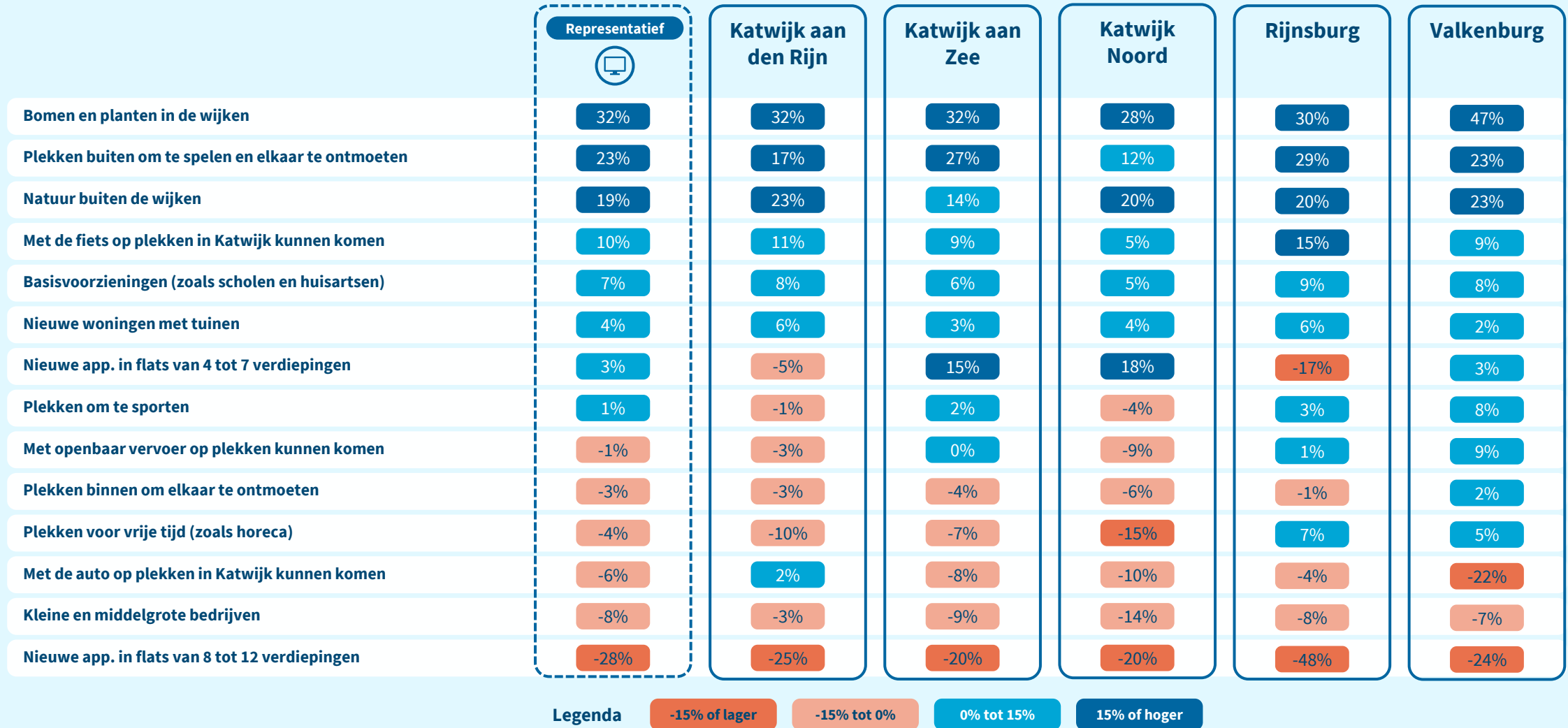

Valkenburg

Wanneer we Valkenburg vergelijken met de andere vier gebieden in de gemeente, zien we dat inwoners uit Valkenburg voor de opties 'Bomen en planten in de wijken' en 'Met het openbaar vervoer op plekken in de buurt kunnen komen' in hun eigen buurt **meer aandacht** willen dan de inwoners uit de rest van de gemeente. Verder willen ze voor de optie 'Met de auto op plekken in de buurt kunnen komen' **minder aandacht** dan de inwoners uit de rest van de gemeente.

Figuur 3.1. Samenvatting: prioritering per gebied

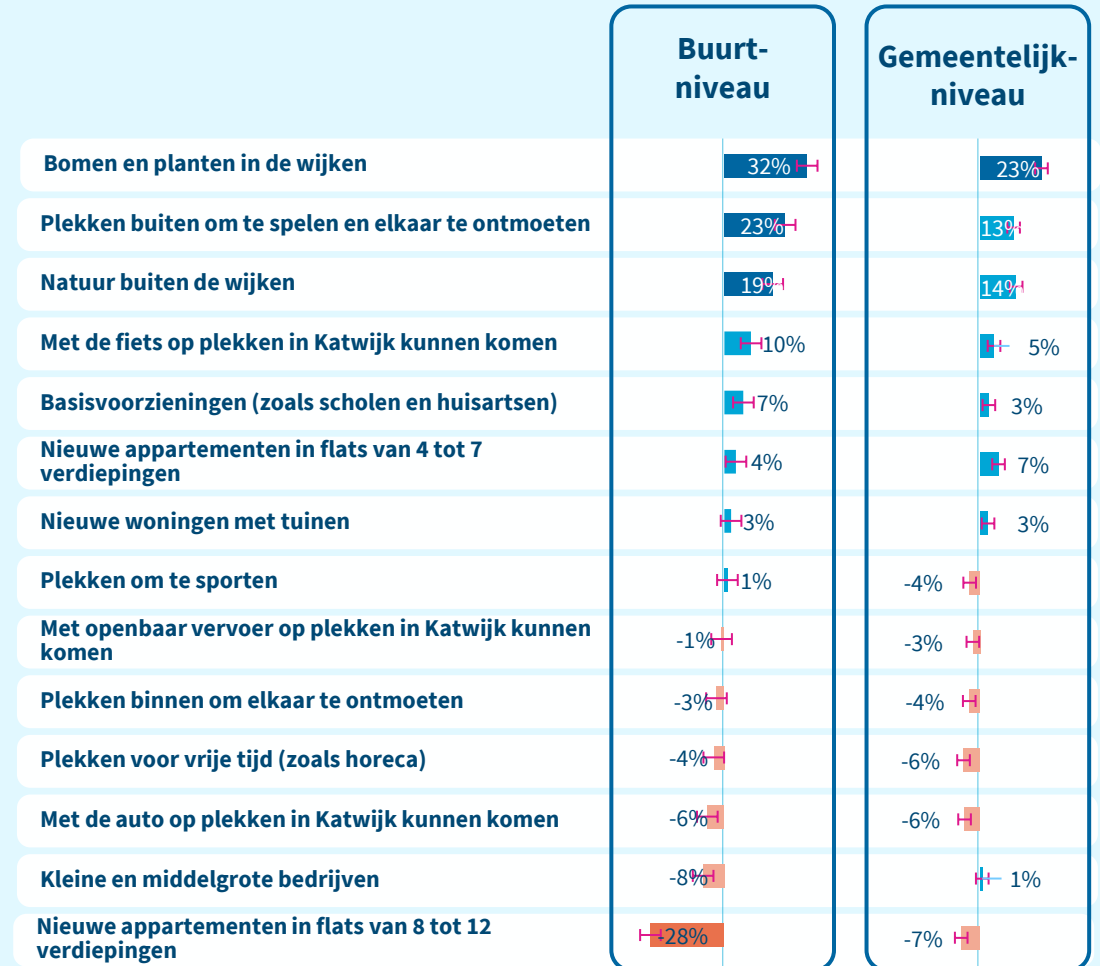

Een deel van de inwoners wil iets anders in de hele gemeente dan in hun eigen buurt

- Nadat deelnemers de PWE-keuzetaak invulden voor hun buurt, kregen ze de vraag of ze voor de hele gemeente een andere keuze zouden maken. Hierbij gaf 37% aan dat ze een ander advies wilden geven voor de hele gemeente. In de resultaten zien we dat uit ieder woongebied er inwoners zijn die voor de gemeente een andere keuze wilden maken. Hiernaast presenteren we de gemiddelde resultaten voor de keuzetaak op buurtniveau en gemeentelijkniveau
- Wat valt op? Op gemeentelijk niveau:
 - zijn de keuze minder uitgesproken. Zowel voor de optie waar deelnemers de meeste aandacht als de minste aandacht voor willen. Wel kiezen deelnemers vaker voor de aandacht 'houden zoals nu'.
 - wordt voor flats van 4 tot 7 verdiepingen meer aandacht gevraagd. Inwoners willen gemiddeld dus dat er in de gemeente meer aandacht naar gaat dan in hun eigen buurt.
 - wordt aan midden- en kleinbedrijf meer aandacht gegeven. Voor de hele gemeente geven inwoners aan dat de gemeente er evenveel aandacht aan moet geven als nu, in tegenstelling tot in de buurten waarbij ze aangeven dat er minder aandacht naar kan gaan (gemiddeld).

Figuur 3.2. Prioritering buurtniveau en gemeentelijkniveau - gemiddeld

Versie representatief buurt (n = 1.188) en gemeentelijk (n = 414)

Motivaties van inwoners die iets anders willen in de hele gemeente dan in hun eigen buurt

Een deel van de inwoners wil iets anders in de hele gemeente dan in hun eigen buurt. Zij konden na het invullen van de vraag over de hele gemeente hun keuzes toelichten.

- We zien een aantal motivatiecategorieën naar voren komen. Zo geven inwoners aan:
 - Dat ze meer aandacht gegeven hebben aan hoogbouw (flats) omdat ze het noodzakelijk vinden om het woningtekort aan te kunnen pakken.
 - Dat het voor autobereikbaarheid op gemeentelijke schaal beter kan werken om werkbussen/bestelbussen aan de randen van de gemeenten te laten parkeren in plaats van in de wijken.
 - Dat de leefbaarheid van de gemeente verbeterd kan worden als het gaat over groen. Inwoners motiveren dat andere gemeenten in de regio groener zijn dan Katwijk. Ze vinden het wenselijk om Katwijk ook groener te maken.
 - Dat de leefbaarheid verbeterd kan worden als het gaat over veilig verkeer (in combinatie met buitenspelen). Het verkeer wordt door deze inwoners als gevaarlijk of onveilig omschreven. Vooral voor kinderen die buiten willen spelen.
- Hiernaast presenteren we een aantal voorbeelden van citaten van inwoners.

Op dit moment zijn er gewoon te weinig parkeerplekken in de wijk ook doordat er bewoners soms 2 of 3 autos hebben (buiten de werkbus die ze soms ook nog hebben) maak van een basketbalveld hier in de zanderij een parkeerplek voor werk busjes het veldje word zeer weinig gebruikt op dit moment wrl om vuurwerk af te steken of vuurtje stoken rotzooi trappen DUS

Ik kom voor werk en privé vaak in Rotterdam en ben altijd jaloers op de hoeveelheid speeltuinen voor kinderen en de grote hoeveelheid goed onderhouden groen (kan de gemeente Katwijk wat van leren!). Ik schrik hier soms van de boomloze straten

Heel vaak zie je dat zodra er iets gebouwd gaat worden dat idereenin de bomen klimt niet bij mij in de buurt . Er moet hoger gebouwd worden . Dan is er altijd ruimte

In deze gemeente mist enorm het groen en de natuur. Gemeente als Voorschoten en Oegstgeest hebben veel meer groen in de straten en de wijken. Wandelen in de natuur kan alleen met de auto

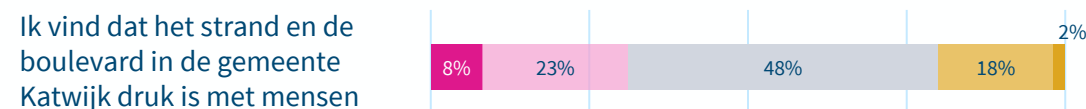
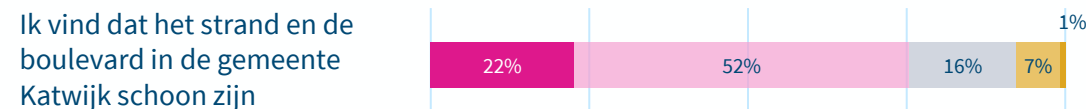
Verdieping op gebied strand & boulevard: inwoners hebben verschillende ervaringen

Na de hoofdvragen kregen alle deelnemers nog een aantal stellingen over het strand en de boulevard. De resultaten worden gepresenteerd in figuur 3.3.

- Een meerderheid van de inwoners (74%) vindt dat het strand en de boulevard van de gemeente niet schoon zijn.
- Over de drukte op het strand en de boulevard zien we grotere verschillen in de beleving van inwoners. 20% vindt het druk met mensen, terwijl 31% vindt dat het niet druk is.
- Bij de laatste stellingen konden deelnemers aangeven hoe ze aankijken tegen de ruimte op het strand voor sporten, eten & drinken en andere gebouwen. De resultaten van alle drie de stellingen wijzen erop dat de meerderheid tevreden is met deze mogelijkheden op het strand. Zo zien we een meerderheid die het 'genoeg' vindt. 15% van de inwoners vindt de ruimte voor eten & drinken (veel) te veel. 18% vindt de ruimte voor andere gebouwen (veel) te veel.

Figuur 3.3. Vragen over het strand en de boulevard

Versie representatief (n = 955)

Legenda

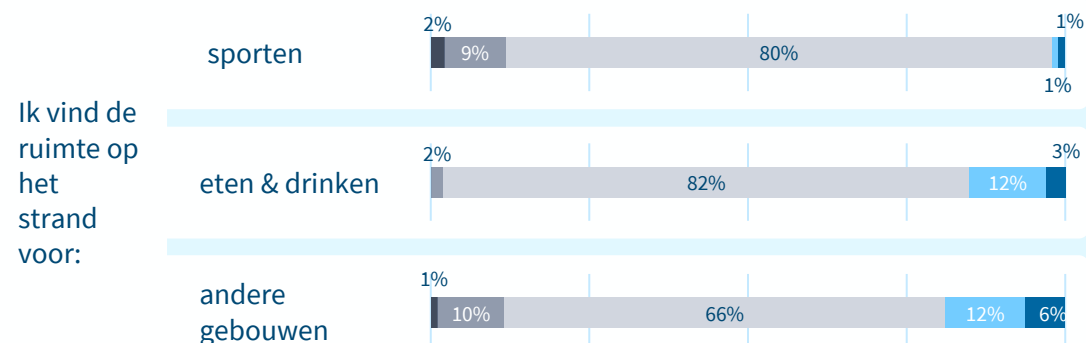
Helemaal oneens

Oneens

Neutraal

Eens

Helemaal eens

Legenda

Veel te weinig

Te weinig

Genoeg

Te veel

Veel te veel

4

Verdieping per thema

- Groen
- Mobiliteit
- Woningbouw
- Voorzieningen & bedrijven
- Plekken voor jongeren

1

Aanleiding & Opzet

2

Hoofddresultaten

3

Uitsplitsing per gebied

4

Verdieping per thema

5

Over het onderzoek

6

Bijlagen

Toelichting: het onderzoek met de PWE-methode is aangevuld met focusgroepen en inzichten vanuit jongeren

- In het onderzoek onder inwoners komen opties voorbij over verschillende thema's. De voorgaande hoofdstukken beschreven de resultaten per optie. Voor het komende hoofdstuk hebben we de resultaten op themaniveau bekeken.
- Daarnaast zijn er aanvullende onderzoeksmethoden ingezet, naast het online onderzoek, per thema of doelgroep. Zo zijn er op basis van de eerste resultaten focusgroepen georganiseerd met inwoners over de thema's wonen, mobiliteit en groen. Verder is er een focusgroep georganiseerd met ondernemers, voor nadere duiding van de resultaten vanuit het perspectief van ondernemers in Katwijk. En tot slot is er gedurende het onderzoek jongerenparticipatie georganiseerd, begeleid door DebatUnie. Eén van de doelen van deze jongerenparticipatie was om inzichten vanuit jongeren mee te nemen in dit onderzoek. Meer informatie over de aanvullende onderzoeksmethoden is te vinden in de [Methodologie](#).
- In dit hoofdstuk bundelen we de resultaten van de verschillende opties per thema en vullen deze aan met de inzichten uit de focusgroepen en de jongerenparticipatie.

Verdiepende inzichten over groen

In het onderzoek kregen inwoners twee opties over groen in de gemeente. Zo konden ze meer of minder aandacht geven aan ‘bomen en planten in de wijken’ en ‘natuur buiten de wijken’.

- In hoofdstuk 2 is toegelicht dat inwoners meer aandacht geven aan zowel bomen en planten binnen de wijken als natuur buiten de wijken.
- In de motivaties zien we dat inwoners bij beide opties dezelfde overwegingen noemen. Zo verwijzen inwoners naar de positieve effecten van meer groen: gezondheid, leefbaarheid, biodiversiteit en betere klimaatadaptatie. En wordt er aangegeven dat Katwijk (in vergelijking tot andere gemeenten) verstaend is.
- De inwoners die minder aandacht willen voor bomen en planten in de wijk en/of natuur buiten de wijk, geven vaak aan dat er ofwel al genoeg groen is, ofwel dat andere dingen belangrijker zijn.
- Bij zowel inwoners die meer als minder aandacht willen voor groen, zien we motivaties terugkomen over het onderhoud. In beide gevallen wordt aangegeven dat er meer aandacht mag gaan naar het onderhoud van het groen. In de focusgroep (zie het kader hiernaast) bleek wel dat er verschillende beelden leven over wat ‘goed’ onderhoud is. Communicatie en pilots doen als gemeente kunnen hierin, volgens de deelnemers, helpen.

Figuur 4.3. Voorbeelden van motivaties over groen binnen of buiten de wijken

Argument over onderhoud:
“*[bomen en planten, red.] worden niet goed onderhouden door gebrek aan kennis van groen bij de gemeente*”

Argument over natuur:
“*We wonen tussen de natuur (Duinen). Lijkt me voor nu even genoeg*”

Argument over bomen en planten:
“*Moet meer van komen, er is gewoon veel te weinig groen. Ook kunnen ondernemers gestimuleerd worden om groene parkeerplaatsen aan te leggen bij vervanging, zo heb je meer invloed dan alleen maar op je eigen onroerend goed en kan een transitie sneller gaan.*”

Inzichten vanuit een focusgroep over groen

In een focusgroep zijn we met een groep inwoners verder in gesprek gegaan over het thema groen. Daarin werd (onder andere) het volgende geconstateerd:

- **Bewustwording en communicatie over (het belang van) groen en onderhoud is belangrijk.** Dit kan via publiciteit of bijvoorbeeld pilots om het effect van maai beleid zichtbaar te maken.
- **De uitvoering is essentieel:** soms zijn er dingen in de plannen goed geregeld, maar wordt het niet goed uitgevoerd. De uitvoering vraagt maatwerk per gebied. De gemeente moet volgens deelnemers ruimte houden voor dit maatwerk en zo goed mogelijk zicht houden op de uitvoering.
- **Ecologische verbindingen:** het zou volgens deelnemers goed zijn om het huidige groen uit te breiden door groene verbindingstroken te maken richting/ in de kernen.
- **Behoud:** er zijn zorgen dat het huidige groen moet inleveren voor andere ruimtelijke opgaven en dat er geen of weinig uitbreiding van groen komt. Plekken die deelnemers graag willen behouden zijn bijvoorbeeld het Panbos, de dorpstuin in Valkenburg en de Elsgeesterpolder.

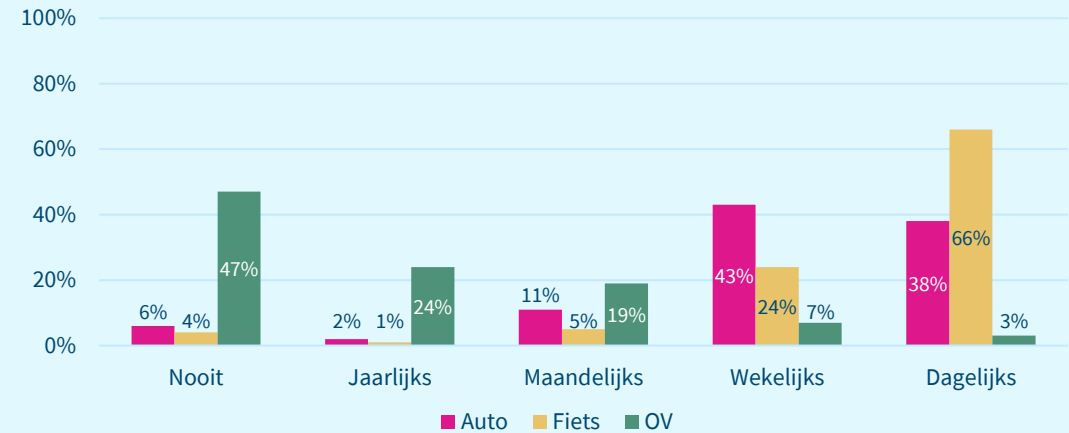
Verdiepende inzichten over mobiliteit

In het onderzoek kregen inwoners drie opties over mobiliteit in de gemeente. Zo konden ze meer of minder aandacht geven aan 'op plekken kunnen komen per' (1) fiets, (2) openbaar vervoer en (3) auto.

- In hoofdstuk 2 is toegelicht dat inwoners met name aandacht geven aan plekken bereiken per fiets. Dit is ongeacht of het ging over hun eigen gebied of de hele gemeente.
- In de motivaties wordt bij alle drie de opties over mobiliteit (fiets, ov én auto) door een deel van de inwoners benoemd dat autogebruik verminderd zou moeten of kunnen worden. Deze inwoners zien samenhang: inzet op betere fietsbereikbaarheid of ov kan stimuleren dat mensen minder snel de auto pakken. Daarbij wordt er door sommige inwoners op gewezen dat er mensen zijn die de auto nodig hebben, bijvoorbeeld omdat ze een fysieke beperking hebben. Of omdat er geen treinstation is in Katwijk en mensen wel naar hun werk moeten kunnen komen.
- De figuur hiernaast laat per type mobiliteit zien hoe vaak inwoners er gebruik van maken. Aanvullende analyse geeft geen aanleiding om te denken dat het gebruik van de fiets, ov of auto van invloed is op de voorkeuren van inwoners. Bijvoorbeeld: het is niet zo dat als mensen vaker de fiets gebruiken, zij meer aandacht willen voor fietsbereikbaarheid dan mensen die minder vaak de fiets gebruiken.
- Het ov wordt, ten opzichte van fiets en auto, weinig gebruikt. De resultaten laten zien dat meer dan driekwart van de inwoners de aandacht voor het ov wil laten zoals nu, of wil verminderen. Er is een kleinere groep die vindt dat het ov niet goed op orde is en die aandachtspunten meegeeft voor verbetering.
- Tot slot is gekeken of deelnemers die in 2024 meededen aan het referendum over parkeren andere keuzes maakten. We zien hierbij dat er geen significante verschillen zijn in de keuzes van deelnemers die wel en niet meededen aan het referendum.

Figuur 4.2. Hoeveelheid gebruik per type mobiliteit

Versie representatief (n = 1.318)

Inzichten vanuit een focusgroep over mobiliteit

In een focusgroep zijn we met een groep inwoners verder in gesprek gegaan over het thema mobiliteit. Daaruit kwamen diverse suggesties naar voren:

- **Zorg dat auto's meer gebruikmaken van wegen die voor de auto gemaakt en bedoeld zijn.**
- **Houd bij 50 km/uur-wegen het verkeer gescheiden.**
- **Zorg dat, waar het kan, op 30 km/uur-wegen de auto te gast is.** Bijvoorbeeld door, waar mogelijk, fietsstraten te maken. Dat zou goed kunnen zijn voor de veiligheid.
- **Maak het fietssysteem herkenbaar en overal hetzelfde.** Bijvoorbeeld door op elke kruising de voorrangregels hetzelfde te laten zijn. Kinderen durven lang niet altijd (meer) alleen te fietsen omdat het (te) gevaarlijk is.
- **Zorg voor goed (wegdek)materiaal.** Geen loszittende stenen, maar asfalteer de wegen.
- **Benut voorbeelden** die door buurtbewoners als prettig of goed worden ervaren. Leer daarvan op andere plekken. Een goed voorbeeld is het fietspad bij Quick Boys.

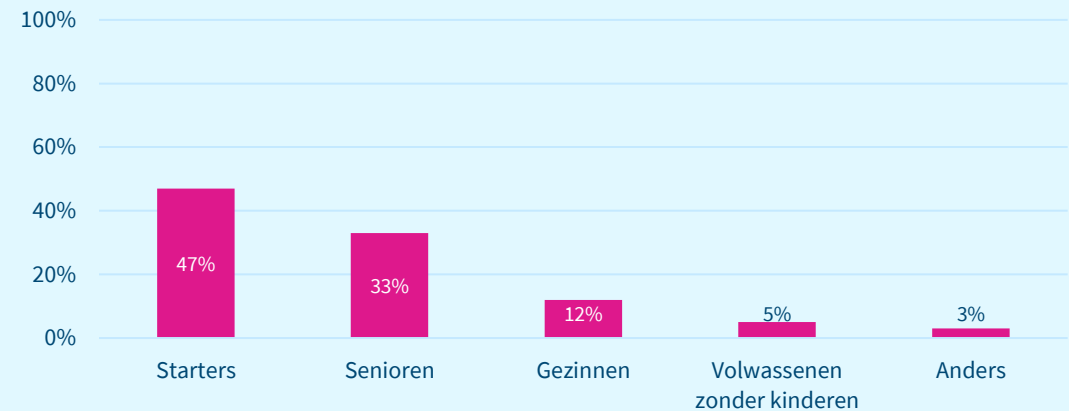

Verdiepende inzichten over woningbouw (1)

In het onderzoek konden deelnemers voor drie verschillende typen woningbouw aangeven of ze er meer of minder aandacht voor wilden: woningen met tuinen, flats van 4 tot 7 verdiepingen en flats van 8 tot 12 verdiepingen.

- In hoofdstuk 2 is toegelicht dat inwoners voor alle drie de opties voor woningbouw significant minder aandacht willen dan de opties over groen en plekken om buiten te zijn. Verdiepende analyse laat zien dat inwoners verdeeld zijn over de urgentie voor woningbouw. De resultaten hiernaast laten zien dat de meerderheid (62%) vraagt om meer aandacht voor tenminste één type woningbouw om het woningtekort tegen te gaan. Tegelijkertijd is er een groep (6%) die vindt dat Katwijk 'vol' is en er dus minder aandacht moet gaan naar woningbouw, ongeacht of dit gaat over laagbouw, middenbouw of hoogbouw.
- Binnen die eerste groep (die aandacht vraagt voor woningbouw) laten de resultaten verdeeldheid zien over het type woningbouw dat gerealiseerd zou moeten worden:
 - Inwoners die graag woningen willen die zij vinden passen bij Katwijk, wat neerkomt op woningen met tuinen of lage flats (25%).
 - Inwoners die graag efficiënt woningen toe willen voegen zodat er snel meer betaalbare woningen bij komen, wat neerkomt op middelhoge of hoge flats (75%).
- Inwoners die minimaal één van de opties over woningbouw meer aandacht gaven, kregen een vervolgvraag over de doelgroep waarvoor gebouwd zou moeten worden (zie figuur 4.1). Als er meer woningen komen, dan is er volgens inwoners met name behoefte aan (betaalbare) woningen voor starters en op de tweede plek senioren.

Figuur 4.1. Type woningen waar behoefte aan is
Versie representatief (n = 585)

Verdiepende inzichten over woningbouw (2)

- Daarnaast kregen inwoners een vervolgvraag over de plek waar nieuwe woningen gebouwd zouden moeten worden. We vroegen inwoners of ze de gemeente zouden aanraden om te kijken binnen de bestaande wijken of aan de rand van de wijken om te bouwen. Of juist naar plekken waar nog geen gebouwen staan om te bouwen. De resultaten waren verdeeld. Er is geen duidelijke voorkeur.
- Tot slot zien we dat deelnemers gemiddeld gezien meer prioriteit geven aan woningen die passen bij hun situatie (zo kiezen mensen met kinderen relatief vaker voor woningen voor gezinnen dan anderen).

Inzichten uit een focusgroep over woningbouw

In een focusgroep zijn we met een groep inwoners verder in gesprek gegaan over het thema woningbouw. Daaruit kwam naar voren dat:

- **De wens** voor voornamelijk type starters- en seniorenwoningen werd bevestigd.
- **Er geen ruimte is voor flats van 8 tot 12 verdiepingen** in Katwijk. Ook zou dat het dorps karakter aantasten.
- **Onderzoek hoe appartementen van 2 tot 3 hoog** een rol kunnen spelen. Deze kunnen wellicht makkelijker ingebouwd worden in combinatie met andere ruimtevragestukken als groen en mobiliteit.
- **Zorg voor differentiatie aan type woningen** en houd daarbij rekening met de sociaal-demografische druk. Maak het daarvoor bijvoorbeeld juridisch makkelijker om creatief te zijn. Zoals één groter seniorenappartement in twee startersappartementen kunnen splitsen of het juist samenvoegen.

Omtrent de plekken waar dit soort nieuwe woningen gebouwd zouden kunnen worden, werd aangegeven dat **dichtbij ov** (maakt ouderen mobieler) en **diverse voorzieningen** zoals een huisarts en winkels gewenst zijn.

Verdiepende inzichten over voorzieningen & bedrijven

In het onderzoek konden inwoners aangeven dat ze meer of minder aandacht wilden voor voorzieningen en bedrijven. Zo konden ze meer of minder aandacht geven aan basisvoorzieningen, vrijetijdsvoorzieningen, sport en kleine en middelgrote bedrijven (mkb).

- In hoofdstuk 2 is toegelicht dat inwoners gemiddeld meer aandacht willen voor basisvoorzieningen. In de motivaties hiervoor verwijst een deel met name naar zorg en onderwijs. Tijdens de focusgroep over woningbouw bleek dat inwoners bij basisvoorzieningen ook dachten aan essentiële winkels, zoals supermarkten.
- De basisvoorzieningen krijgen significant meer aandacht van inwoners dan vrijetijdsvoorzieningen. Inwoners die minder aandacht willen voor vrijetijdsvoorzieningen geven vaak aan dat er al voldoende voorzieningen zijn. Hier zien we verschillen in gebieden, zoals dat in Rijnsburg en Valkenburg wél meer aandacht gevraagd wordt voor vrijetijdsvoorzieningen.
- Bij plekken voor sport zien we een parallel met de aandacht die inwoners vragen voor groen en buitenplekken, doordat er in de motivaties behoefte wordt geuit aan sportplekken buiten. Bijvoorbeeld een trimbaan.
- Als het gaat over mkb, geven inwoners gemiddeld aan dat dit minder aandacht mag krijgen. De motivaties hiervoor gaan niet zozeer over behoefte aan minder bedrijven in Katwijk, maar over het invullen van leegstand en voorkomen dat er (te) veel bedrijven in woonwijken komen. Ook worden er opmerkingen gemaakt over de voorwaarden en vrijheden van ondernemers, zoals verwijzingen naar dat winkels dicht zijn op zondag. In de focusgroep met ondernemers (zie kader hiernaast) werd benoemd dat het belangrijk is om het effect van omliggende gemeenten niet te vergeten: als die winkels beter bereikbaar zijn, gratis parkeergelegenheid bieden en/of op zondag open zijn, kan dat het makkelijker maken om in Katwijk te ondernemen.

Inzichten vanuit een focusgroep met ondernemers

In een focusgroep zijn we met een groep ondernemers verder in gesprek gegaan over het thema economie. Daaruit kwam naar voren:

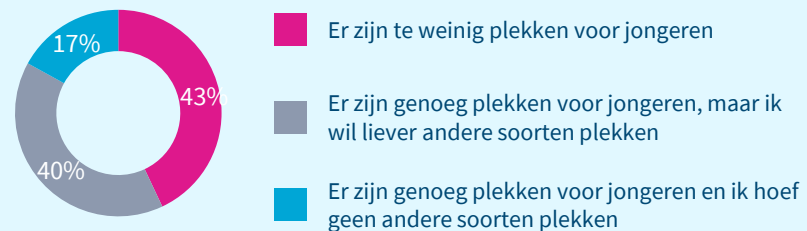
- **De wens** dat er vanuit de gemeente meer naar buiten gecommuniceerd wordt wat ondernemers en bedrijven betekenen voor Katwijk, op het vlak van economie, maatschappij en sociaal. Katwijk staat bekend als werkgemeente. Het zorgt voor inkomsten, werkgelegenheid en ondersteuning voor verenigingen.
- **De behoefte** aan een duidelijke visie vanuit de gemeente met keuzes waar de gemeente voor wil gaan. Bijvoorbeeld over hotels en toerisme. De gemeente kan een rol spelen in de visie. Wanneer ze punten kan onderschrijven wat zij belangrijk vindt, kan dit ondernemers ondersteunen. Dit kan de mogelijkheid bieden om met elkaar kansen op te pakken.
- **De zorg** dat ondernemers en bedrijven, zoals de detailhandel, inkomsten mislopen omdat inwoners van Katwijk gemakkelijk én op alle dagen van de week in omliggende gebieden en dorpen hun boodschappen kunnen doen. Belangrijk om de situatie in omliggende gebieden mee te nemen en te zorgen voor 'eerlijke spelregels'.

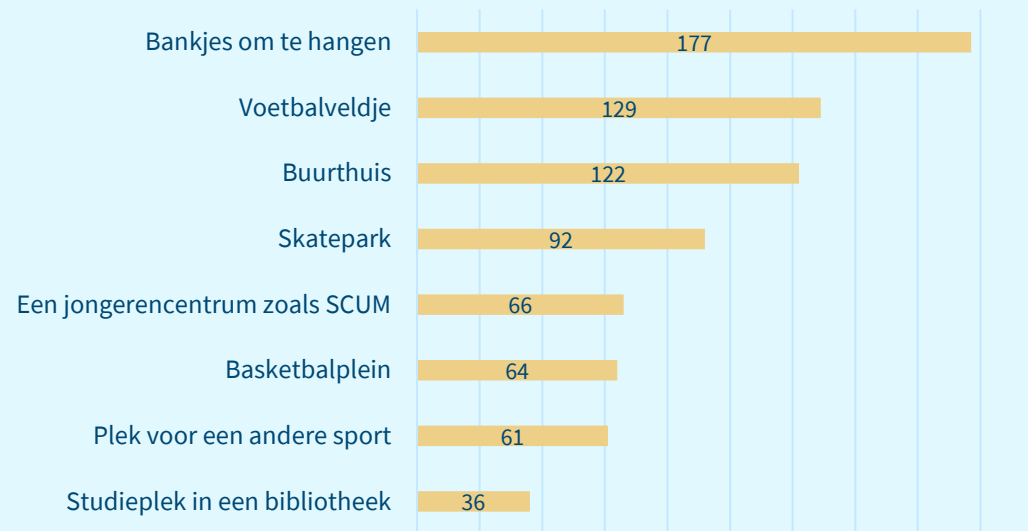
Verdiepende inzichten vanuit jongeren

- Bij dit onderzoek wilde de gemeente ook graag jongeren betrekken. In een pilot maakten DebatUnie en Populytics daarom een speciale versie van het onderzoek voor jongeren. In dit korte onderzoek onder jongeren stond de vraag centraal: hoe denken jongeren over de plekken voor jongeren in de gemeente Katwijk?
- 249 jongeren deden mee met de korte online vragenlijst.
- Eén van de vragen aan jongeren was in hoeverre ze vinden dat er genoeg plekken zijn voor jongeren in Katwijk. Figuur 4.4. laat zien dat 17% vindt dat er genoeg en de juiste plekken zijn. 40% vindt dat er wel genoeg plekken zijn, maar ziet er liever een andere invulling van. 43% vindt dat er te weinig plekken zijn voor jongeren. Dit is in lijn met de resultaten van het onderzoek onder inwoners, waarin inwoners gemiddeld meer aandacht willen voor plekken om buiten te spelen en elkaar te ontmoeten.
- In de vervolgvraag konden jongeren aangeven wat voor nieuwe plekken er zouden moeten komen (figuur 4.5). Hierbij konden ze acht opties in volgorde zetten. In de top 3 stonden het vaakst bankjes om te hangen en een voetbalveldje. Een studieplek in de bibliotheek is het vaakst op de laagste plaats gezet.
- Een aandachtspunt bij het realiseren van nieuwe plekken, zowel volgens jongeren als volgens deelnemers aan het onderzoek, is de balans tussen een fijne plek voor jongeren en het voorkomen van overlast. Tijdens de DebatDag met jongeren, waar een kleinere groep jongeren bij elkaar kwam om met elkaar in gesprek te gaan over plekken voor jongeren, werd er door jongeren verwezen naar een nieuwe plek *binnen*, om overlast *buiten* te voorkomen. De bestaande binnenplekken zijn volgens jongeren te veel op kinderen gericht en te weinig op jongeren.

Figuur 4.4. Vind jij dat er genoeg plekken zijn voor jongeren in Katwijk?

Figuur 4.5. Als er nieuwe plekken komen, wat heeft jouw voorkeur?
Deelnemers konden 8 opties ranken, de grafiek toont hoe vaak een optie in de top 3 stond

5

Over het onderzoek

- Hoe hebben deelnemers het onderzoek ervaren?
- Welk rapportcijfer geven zij?

1

Aanleiding & Opzet

2

Hoofddresultaten

3

Uitsplitsing per gebied

4

Verdieping per thema

5

Over het onderzoek

6

Bijlagen

Hoe hebben deelnemers het onderzoek gewaardeerd?

De grafieken hiernaast laten zien hoeveel deelnemers het (helemaal) eens en (helemaal) oneens waren met verschillende stellingen over het onderzoek. Het betreft hier de antwoorden van deelnemers van het representatieve onderzoek.

- De belangrijkste resultaten:
 - Deelnemers zijn positief over het onderzoek: **93%** van de deelnemers geeft een voldoende en het gemiddelde cijfer is **7,0**. Dit is vergelijkbaar met andere onderzoeken van Populytics.
 - 55%** van de deelnemers kon zijn of haar mening kwijt in dit onderzoek. **13%** kon dat niet.
 - 72%** van de deelnemers geeft aan er vertrouwen in te hebben dat dit onderzoek eerlijk is.
 - 78%** van de deelnemers geeft aan dit een belangrijk onderwerp te vinden om hun mening over te geven.
 - Een klein deel van de deelnemers (**5%**) geeft aan dat hij of zij het onderzoek moeilijk te begrijpen vond.

Een prettig en duidelijk onderzoek

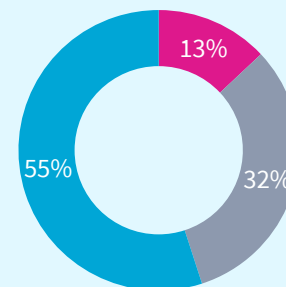
Ik vertrouw het onderzoek wel, maar ben bang dat er niets of te weinig mee wordt gedaan en dat het uiteindelijk 'voor de bühne' is.

Doe dit vaker en maak Katwijk aantrekkelijker

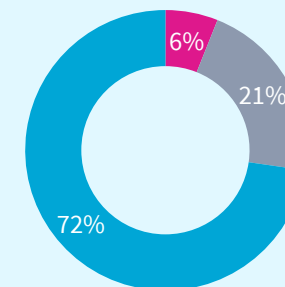
Figuur 6.1. Hoe waarden deelnemers het onderzoek?

Versie representatief (n = 1.188)

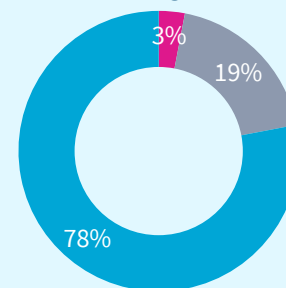
Ik kon mijn mening kwijt in dit onderzoek

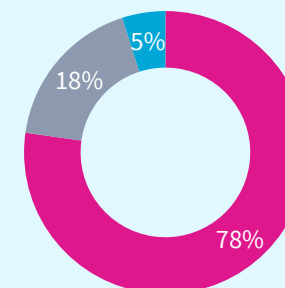
Ik vertrouw erop dat dit een eerlijk onderzoek is

Ik vond het een belangrijk onderwerp om mijn mening over te geven

Ik vond het onderzoek moeilijk te begrijpen

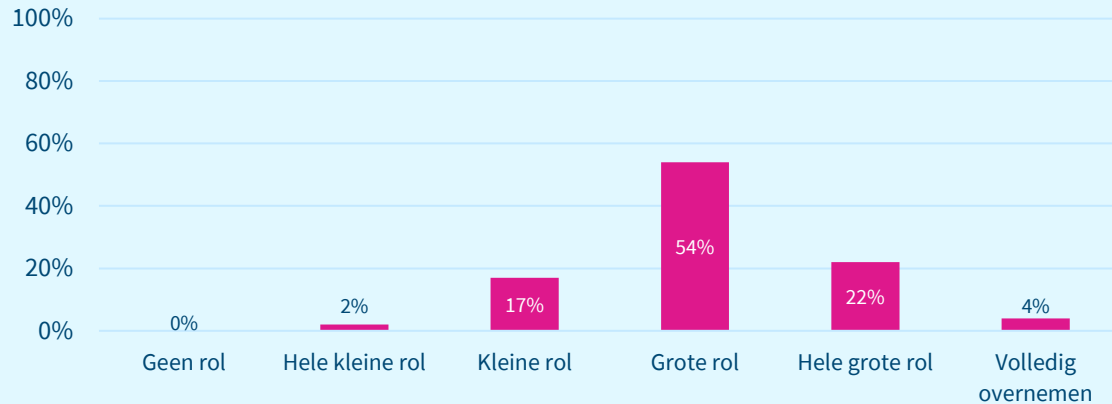
(Helemaal) mee oneens

Neutraal

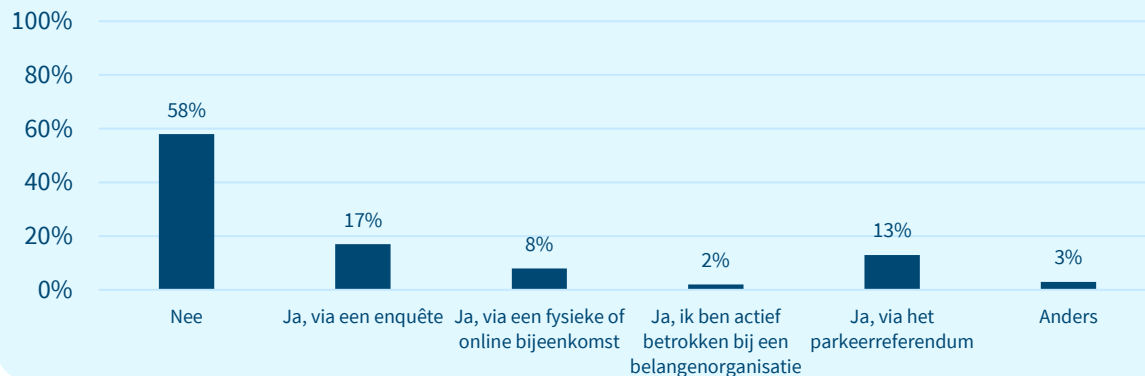
(Helemaal) mee eens

Figuur 6.2. In hoeverre moet het advies van inwoners een rol spelen bij het nemen van beslissingen? | Versie representatief (n = 1.188)

Figuur 6.3. Heeft u al eens uw mening gegeven aan de gemeente over dit onderwerp? Versie representatief (n = 1.188)

Totaal percentages kunnen afwijken van 100% door afronding of omdat deelnemers de vraag hebben overgeslagen.

Het advies van inwoners moet een (heel) grote rol spelen bij beslissingen. En het merendeel heeft niet eerder meegedacht

- Figuur 6.2 laat zien hoe inwoners antwoordden op de vraag ‘In hoeverre moet het advies van inwoners een rol spelen bij het nemen van beslissingen?’. Inwoners vonden niet dat het advies geen rol moet spelen. 76% gaf aan dat het advies van inwoners een grote tot heel grote rol moet spelen. 4% vond dat het volledig moet worden overgenomen. Dat het advies een kleine tot heel kleine rol speelt, werd gekozen door 19% van de inwoners.
- De onderste figuur laat zien hoe inwoners antwoordden op de vraag ‘Heeft u al eens uw mening gegeven aan de gemeente over dit onderwerp?’. 58% gaf aan niet eerder zijn of haar mening te hebben gegeven aan de gemeente. De overige 42% van de inwoners heeft dit wel gedaan. Dit werd het vaakst gedaan via een enquête of het referendum in 2024 over parkeren in de gemeente Katwijk.

Laat duidelijk zijn wat de enquête oplevert, wat de mening van deskundigen is. Waar burgers dit kunnen lezen en welke koers gemeente gaat varen. Er liggen nml al diverse visie stukken onder andere over havenscharnier.

Ja, het advies van de bewoners moet een grote rol spelen: Dit is echt belangrijk, maar ik vraag mij af of de bewoners voldoende brede kennis hebben om de gevolgen van hun mening te overzien.

Luister naar de burgers, en denk aan onze toekomst en zorg voor dat mensen begrijpen waarom iets moet gebeuren.

6

Bijlage

- Methodologie:
 - Hoe is het onderzoek tot stand gekomen?
 - Hoe zijn de data geanalyseerd?
- Uitkomsten jongerenparticipatie

1

Aanleiding & Opzet

2

Hoofddresultaten

3

Uitsplitsing per gebied

4

Verdieping per thema

5

Over het onderzoek

6

Bijlagen

6A

Methodologie

Ontwerp, uitvoering en analyse van dit onderzoek vond plaats in drie fases

Overzicht van het proces: Welke stappen zijn doorlopen?

1 **Ontwerp van het PWE-onderzoek**
Oktober – november 2025

2 **Openstelling en dataverzameling**
December 2025

3 **Analyse en rapportage**
Januari – maart 2026

Stap 1. Ontwerpsessie met beleidsmakers & gebiedssessies met stakeholders en inwoners

- **Ontwerpsessie.** In een ontwerpsessie met beleidsmedewerkers van de gemeente Katwijk hebben we meerdere varianten van het PWE-onderzoek besproken. Het doel van de sessie was om het beleidsdilemma rond het ruimtevraagstuk scherp te definiëren. Over welke onderdelen die betrekking hebben op de ruimte willen en kunnen inwoners van Katwijk meedenken?
 - 30 oktober 2025, Katwijk: Ontwerpsessie met medewerkers van de gemeente Katwijk
- **Gebiedssessies.** In verschillende gebiedssessies met stakeholders, maatschappelijke organisaties en inwoners van de gemeente Katwijk hebben we meerdere varianten van het PWE-onderzoek besproken. Het doel van deze sessies was om de onderdelen rondom het ruimtevraagstuk te bespreken, aan te scherpen en te onderzoeken of alle betrokkenen vertegenwoordigd worden. Daarnaast om in kaart te krijgen of er in de verschillende vijf kernen van de gemeente andere ruimtevraag onderdelen spelen.
 - 12 november 2025, Katwijk: *een sessie in Valkenburg en een sessie in Rijnsburg.*
 - 17 november 2025, Katwijk: *een sessie in Katwijk aan den Rijn.*
 - 18 november 2025, Katwijk: *een sessie in Katwijk aan Zee en een sessie in Katwijk Noord.*
- **Overleggen met kernteam.** Er is maandelijks overlegd met een kernteam van de gemeente Katwijk. Dit team bestond uit diverse beleidsmedewerkers en communicatiemedewerkers. Zij fungeerden als klankbordgroep gedurende het onderzoek. Zo hebben zij feedback gegeven tijdens diverse stadia van het onderzoek, zoals tijdens het ontwerp en op de rapportage. Daarnaast zijn zij ondersteuning geweest tijdens de gebiedssessies en focusgroepen. En hebben zij deze georganiseerd.

Stap 2. Samenstellen van het PWE-onderzoek

- **Keuze voor schuifjesmodus.** Een onderzoek volgens de PWE-methodiek kan er drie manieren uitzien: puntenmodus, schuifjesmodus en keuzemodus. De keuze voor een modus hangt af van de vraag of het effect van keuzes uitgedrukt kan worden in een schaars publiek goed of middel, zoals geld of ruimte. Dat is het geval bij dit vraagstuk. De vraag over de indeling van de ruimte is, in essentie, een uitvoeringsvraagstuk. Er kan meer of minder aandacht gegeven worden aan bepaalde onderdelen. Daarbij speelt schaarste een rol, in de vorm van ruimte, en inzet van de gemeente (tijd en geld).
- **Keuzesituatie.** De keuzesituatie hield in dat deelnemers voor 14 onderwerpen konden aangeven of ze (veel) minder, geen extra of (veel) meer aandacht wilden schenken. Dit moest binnen de beperkingen van de twee meters. Een meter die de ruimte in Katwijk weergaf en een meter die de inzet van de gemeente liet zien.
- **Selectie van onderwerpen.** We hebben gekozen om 14 onderwerpen te laten afwegen:
 1. Nieuwe woningen met tuinen
 2. Nieuwe appartementen in flats van 4 tot 7 verdiepingen
 3. Nieuwe appartementen in flats van 8 tot 12 verdiepingen
 4. Basisvoorzieningen (zoals scholen en huisartsen)
 5. Kleine en middelgrote bedrijven
 6. Plekken voor vrije tijd (zoals horeca)
 7. Met de auto op plekken in Katwijk kunnen komen
 8. Met de fiets op plekken in Katwijk kunnen komen
 9. Met openbaar vervoer op plekken in Katwijk kunnen komen
 10. Bomen en planten in de wijken
 11. Natuur buiten de wijken
 12. Plekken om te sporten
 13. Plekken buiten om te spelen en elkaar te ontmoeten
 14. Plekken binnen om elkaar te ontmoeten
- **Keuze voor onderwerpen.** Als eerste is gekeken naar onderwerpen die de belangrijkste beleidsdossiers en –vragen betreffen en zijn onderwerpen opgehaald via de ontwerpessies met inwoners. Het wel of niet meenemen van opties is bepaald aan de hand van de beïnvloedingsruimte: als er geen of nauwelijks ruimte is om andere keuzes te maken als gemeente, ofwel omdat het niet realistisch is om er minder ruimte aan te geven ofwel omdat iets recent besloten is, is dit niet meegenomen in het onderzoek. Tijdens de ontwerpessies zijn bijvoorbeeld opties genoemd die op basis van deze criteria niet terecht zijn gekomen in de lijst van 14 onderwerpen:
 - *Parkeren.* Kort geleden hebben inwoners met de gemeente meegedacht over parkeren. De gemeenteraad heeft daarna een besluit genomen. Daarom vroegen we in dit onderzoek niet opnieuw naar parkeren.
 - *Energietransitie.* De gemeente moet ruimte maken voor duurzame energie. De gemeente kan er niet voor kiezen om hier minder ruimte aan te besteden.
- **Effecten bepalen.** De effecten van de schuifjes voor alle 14 onderwerpen zijn bepaald in overleg met het kernteam van de gemeente en beleidsmedewerkers. De meter ‘ruimte in Katwijk’ kan in rood gebied komen. Dan was de ruimte op. Een deelnemer moest zijn of haar keuzes aanpassen voordat diegene door kon met het onderzoek. Dit is zo gedaan omdat de ruimte in Katwijk beperkt is: niet alles kan overal. Deze meter gaf dit weer. De meter ‘inzet van de gemeente’ kon niet in het rood komen te staan. Dat was omdat in theorie de inzet van de gemeente met tijd en geld vergroot kan worden wanneer nodig. Bijvoorbeeld door het aannemen van extra personeel.

Stap 3. Dataverzameling op verschillende manieren

Vanaf 8 december 2025 konden de eerste deelnemers meedoen via de brief versie. Vanaf 10 december startte de communicatie vanuit de gemeente voor de open versie van het onderzoek. Deelnemers konden meedoen tot 5 januari 2026. Deelnemers konden meedoen aan het onderzoek in het Nederlands. Het online programma waarin het onderzoek stond had mogelijkheden om teksten live te vertalen. Er waren verschillende manieren om deel te nemen. In totaal hebben 1.346 mensen meegedaan.

- 1. Brief met code.** De gemeente Katwijk heeft brieven met unieke codes willekeurig gestuurd naar inwoners van de gemeente. De unieke code garandeert dat iedereen maar één keer kan meedoen. Het proactief benaderen van inwoners vergroot de kans op deelname van inwoners die uit zichzelf minder snel mee zouden doen, bijvoorbeeld omdat zij geen sterke mening hebben over het onderwerp of aan zelfselectie doen ('mijn mening doet er toch niet toe'). Er zijn 15.500 brieven gestuurd naar willekeurige inwoners over de hele gemeente. Uiteindelijk deden er 1.188 deelnemers mee via deze versie van het onderzoek (brief met code). Dat betekent dat de response op de brieven op een ruime 7,5% ligt. Dit is hoger dan de gemiddelde respons van 5% die we bij andere PWE-onderzoeken zien.
- 2. Open onderzoek.** Het onderzoek is ook opengesteld onder de gehele bevolking in de gemeente Katwijk. De samenstelling van deelnemers aan deze versie van het onderzoek kan een selectiebias vertonen. Daardoor zijn de resultaten van het open onderzoek niet representatief. Een open onderzoek vergroot echter wel de inclusiviteit van het traject. De gemeente heeft deze versie onder de aandacht gebracht met een aantal acties: (1) het onderzoek is geplaatst in drie lokale kranten in de gemeente Katwijk, (2) stond in de wekelijkse online nieuwsbrief van de gemeente, (3) is verspreid via sociale media (Instagram en Facebook) en (4) met advertenties op sociale media. Uiteindelijk deden er 158 deelnemers mee aan het open onderzoek.

Omgang met persoonsgegevens

- De vragen in dit onderzoek waren allen in overeenstemming met de privacywetgeving (Algemene verordening gegevensbescherming, AVG). Omdat het onderzoek anoniem is, zijn de gegevens die we verzamelen geen persoonsgegevens. Dat betekent dat de AVG als uitgangspunt niet van toepassing is. Een anoniem onderzoek mag vragen stellen over leeftijd, gender en opleidingstype, zonder dat de AVG van toepassing is.
- In dit onderzoek is geen gegeven, of combinatie van gegevens, verzameld die herleidbaar is (zijn) tot een groep van drie huishoudens of minder in Nederland.
- Elke deelnemer aan het onderzoek kon verder zelf bepalen welke informatie hij/zij wilde delen. Alle vragen over persoonlijke kenmerken in het onderzoek bevatte ook de antwoordoptie 'zeg ik liever niet'.
- De gegevens voor dit onderzoek blijven bewaard.

Stap 4. Data cleaning en multiplicatieve weging

Na de dataverzameling hebben we de *datacleaning* gedaan. Hiervoor is met een aantal dingen rekening gehouden. Deelnames zijn verwijderd die:

- Niet de eerste keuzetaak hebben ingevuld;
- Naast een afgeronde deelname, een tweede niet-afgeronde deelname hebben;
- Een invultijd hebben sneller dan $1/3^e$ van de mediaan, wat neerkomt op een invultijd onder de 3,5 minuut (deze deelnames worden beschouwd als niet serieus);
- Niet woonachtig zijn in de gemeente Katwijk of geen onderneming of geen pand(en) verhuren in de gemeente Katwijk;
- Deelnemers woonachtig in een gemeente buiten de gemeente Katwijk.

Bovenstaande selectie resulteerde in een resterend aantal van 1.188 deelnemers aan de brief-versie en 158 aan de open versie. Dit telt op tot het totaal van 1.346 deelnemers. Naar de resultaten van de brief-versie wordt ook verwezen als de representatieve versie.

Multiplicatieve weging

De brief-versie van het onderzoek is een steekproef van de gemeente Katwijk. Waar de samenstelling van deze steekproef afwijkt van de populatie, herwegen we de resultaten. Daardoor zijn de resultaten van de brief-versie representatief voor de bevolking in de gemeente op de kenmerken geslacht, leeftijd en opleidingstype. Herwegen werkt als volgt:

- De samenstelling van deelnemers aan de brief-versie komt deels, maar niet geheel, overeen met de bevolkingssamenstelling van de gemeente. Dat kunnen we afleiden met de standaardmethode voor het bepalen van statistische representativiteit: een Chi²-toets. Hiermee hebben we de verdeling van de deelnemers op de kenmerken gender, leeftijd en opleidingstype vergeleken met de verdeling van de gemeente (CBS, 2025). We zien dat de samenstelling van de deelnemers aan de brief-versie significant verschilt van de populatie op het demografische kenmerken opleidingstype. En deels voor gender en leeftijd.
- Omdat er een significant verschil is kunnen we de gegevens herwegen. Het doel hiervan is te zorgen dat alle groepen in de gemeente een stem naar rato krijgen. Herwegen betekent dat we in de analyse meer gewicht hebben toegekend aan de antwoorden van deelnemers die ondervertegenwoordigd zijn in de steekproef en minder gewicht hebben toegekend aan de deelnemers die oververtegenwoordigd zijn. Daarbij zijn geen gegevens of antwoorden weggegooid.
- We hebben hiervoor de methodiek multiplicatief wegen* gebruikt (ook wel 'raking' genoemd). Kort gezegd hebben we het volgende gedaan:
 1. We delen de deelnemers op in twee groepen voor gender (vrouw en man), drie groepen voor opleidingstype (praktisch/middelbaar/theoretisch) en drie groepen voor leeftijd (jonger dan 35, tussen 35 en 64 en ouder dan 65 jaar);
 2. We hebben de verdeling van de deelnemers over deze groepen vergeleken met de verdeling in de populatie van de gemeente Katwijk;
 3. We hebben een wegingsfactor gekoppeld aan elke groep. Deze wegingsfactor zorgt dat de antwoorden van een specifieke groep zwaarder tellen als er relatief weinig deelnemers in de groep zitten. En dat de antwoorden minder zwaar meetellen als er relatief veel deelnemers in deze groep zitten.

Stap 5. Schrijven van de rapportage

- De basis voor deze rapportage is de *kwantitatieve* analyse van deelnemers op de eerste keuzetaak (de 14 schuifjes verplaatsen voor de ruimte in hun eigen buurt) en op de tweede keuzetaak (de 14 schuifjes verplaatsen voor de ruimte in heel de gemeente Katwijk).
- De kwantitatieve resultaten hebben we vervolgens van duiding voorzien op basis van een *kwantitatieve* analyse van de geschreven reacties van deelnemers. Hierbij zijn de reacties geanalyseerd (niet alle deelnemers vullen een motivatie in) en geïdentificeerd naar de meest voorkomende hoofdargumenten die deelnemers gebruiken om (veel) meer of (veel) minder aandacht te geven aan een onderwerp. Het stappenplan hiervoor is als volgt:
 1. Deelnemers konden optioneel hun keuzes motiveren. Daarbij noemen zij – in verschillende persoonlijke bewoordingen – vaak vergelijkbare argumenten.
 2. We hebben de meest voorkomende argumenten een code gegeven. Het betreft typisch vijf tot tien verschillende argumentsoorten per onderwerp.
 3. We hebben voor elke optie 200 willekeurig geselecteerde antwoorden uit het representatieve en open onderzoek gecodeerd.
 4. We laten de meest genoemde argumenten zien binnen een optie voor deelnemers die (veel) minder dan wel (veel) meer aandacht voor het onderwerp willen.
 5. Binnen iedere groep zijn het aantal motivaties per categorie geteld en vertaald naar het aantal sterren. De frequentie die hierbij hoort, staat in de legenda.
 6. Om een categorie meer kleur te geven, is voor elke categorie een citaat van een deelnemer laten zien die het type motivaties binnen die categorie typeert.
- In deze rapportage laten we citaten zien van deelnemers aan het onderzoek. Deze zijn geselecteerd zodat ze illustratief zijn voor de hoofdargumenten. En zijn afkomstig van deelnemers uit zowel de representatieve versie als de open versie van het onderzoek.
- Deze rapportage is opgesteld door Populytics. Er heeft een feedbackronde plaatsgevonden, waarbij de gemeente Katwijk een reactie, aanvullende vragen en correcties op feitelijke juistheden heeft kunnen doorgeven.

Legenda frequentie

- ★ 0 tot 5% van de deelnemers noemt een motivatie in deze categorie
- ★★ 5 tot 10% van de deelnemers noemt een motivatie in deze categorie
- ★★★ 10 tot 15% van de deelnemers noemt een motivatie in deze categorie
- ★★★★ 15% of meer van de deelnemers noemt een motivatie in deze categorie

Stap 6. Resultaten bespreken in focusgroepen

- **Keuze voor onderwerpen focusgroepen.** Nadat we het onderzoek hebben gesloten en de eerste resultaten hebben geanalyseerd, heeft Populytics samen met de gemeente Katwijk vier focusgroepen georganiseerd. Voor de focusgroepen zijn zowel inwoners als ondernemers uitgenodigd. De focusgroepen zijn bedoeld om inzichten te krijgen in hoe de voorkeuren van inwoners in de praktijk zouden kunnen landen. En om de gemeente te ondersteunen aan de uitvoerende kant. Hoe kan de gemeente hiermee verder? Op basis van de resultaten is, in overleg met het kernteam van de gemeente Katwijk, besloten dat we meer wilden weten over drie onderwerpen, omdat deze onderwerpen naar voren kwamen in de gemiddelde prioritering. Voor elk van de onderwerpen is één focusgroep georganiseerd. Hierop konden inwoners zich inschrijven. De vierde focusgroep was alleen voor ondernemers. De drie onderwerpen waren:
 - Groen
 - Mobiliteit
 - Woningbouw
- **Uitnodigingen.** Alle 169 inwoners die aan het eind van het onderzoek hebben aangegeven dat ‘de gemeente ze mocht benaderen als er vragen waren over het vervolg van het onderzoek’ zijn uitgenodigd. Zij konden zich inschrijven. Per focusgroep waren 11 plekken beschikbaar. Deze plekken waren niet vol, dus iedereen die zich had aangemeld kon deelnemen. Daarnaast heeft de gemeente een groep ondernemers persoonlijk uitgenodigd. Hier hadden twee ondernemers gehoor aan gegeven. Met hun hebben we een online interview gehouden. Daarin hebben we besproken wat deze resultaten, als voorkeuren van voornamelijk inwoners, zouden betekenen voor bedrijven en ondernemers in de gemeente.
- **Uitkomsten.** De uitkomsten en inzichten van de focusgroepen zijn verder opgenomen in het rapport. Waar dat is gedaan, is dat expliciet aangegeven.

6B

Uitkomsten jongerenparticipatie

249 jongeren denken mee over de ruimte in Katwijk

Uitkomsten van de pilot met betrekking tot het
onderzoek naar ruimtegebruik

26 februari 2026

POPULYTICS

What would you do?

1. Inleiding

In december 2025 voert Populytics, in opdracht van de gemeente Katwijk, een grootschalig onderzoek uit onder inwoners over wat zij belangrijk vinden bij de inrichting van de ruimte in de gemeente. De gemeente wil weten waar inwoners wel of geen aandacht aan zouden willen besteden. Daarmee kan ze keuzes maken over hoe we in de toekomst de ruimte verdelen voor bijvoorbeeld nieuwe woningen, groen en bereikbaarheid met de auto en de fiets. Bij dit onderzoek wil de gemeente ook graag jongeren betrekken. In een pilot maken DebatUnie en Populytics daarom een speciale versie van het onderzoek voor jongeren. Dit gebruikt Debatunie om de jongeren stapsgewijs te laten leren over de afwegingen die de gemeente moet maken. Op die manier wordt de stem van jongeren in het grootschalige onderzoek sterker. Dit document bevat de uitkomsten van dit onderzoek onder jongeren.

Wat is de aanleiding voor deze pilot?

De gemeente betreft haar inwoners via onderzoek en participatie. Jongeren zijn daarin helaas vaak een kleine groep. Dat is jammer, want in een democratie tellen alle stemmen. Voor een goed werkende democratie is het dus belangrijk extra aandacht te besteden aan deze groep: wat hebben ze nodig om hun stem te laten horen?

Wat houdt de pilot in?

De pilot bestaat uit twee delen. In het eerste deel leren zo'n 350 jongeren van drie Katwijkse scholen de vaardigheden van debat om democratisch mee te kunnen doen. Vervolgens wordt hun input gevraagd over ruimte voor jongeren in Katwijk. Tijdens de Katwijkse DebatDag worden deze uitkomsten verdiept met een groep van 30 jongeren. Het vormt de basis voor een debat en gesprek met het college van burgemeester en wethouders én voor beleid. Dit is in de Nederlandse overheids wereld uniek.

Wat wordt er met de resultaten gedaan?

Wat we hier leren kan de gemeente Katwijk gebruiken in haar beleid en kunnen DebatUnie en Populytics gebruiken om in hun verdere projecten in heel Nederland de positie van jongeren te versterken.

Inhoudsopgave

Dit document bevat de belangrijkste uitkomsten uit de pilot, met betrekking tot het onderzoek naar ruimte in Katwijk. Hiervoor is een kort online onderzoek uitgevoerd en is op een later moment een jongerendebat georganiseerd. Dit document is opgebouwd langs deze lijnen in drie hoofdstukken:

1. Inleiding
2. Uitkomsten van het onderzoek
3. Uitkomsten van het jongerendebat

2. Uitkomsten van het onderzoek

The background features a large, dark blue abstract shape that resembles a stylized mountain or a jagged line. This shape is set against a lighter blue background. The overall composition is clean and modern.

Waar komen jongeren in Katwijk nu?

- In het korte onderzoek onder jongeren stond de vraag centraal: hoe denken jongeren over de plekken voor jongeren in de gemeente Katwijk?
- De eerste vraag die ze konden beantwoorden was een open vraag: *Wat voor soort plekken gebruik jij om met vrienden af te spreken, als je niet thuis afspreekt?*
- Veelgenoemd zijn sportplekken, met name voetbal. Hierbij wordt zowel verwezen naar de verschillende voetbalclubs in de gemeente, maar ook naar voetbalveldjes.
- Andere plekken zijn voor of rondom winkels, supermarkten of horeca. En in de natuur of op het strand.
- Tot slot worden er enkele opmerkingen al gemaakt over het type plekken dat er voor jongeren beschikbaar is in Katwijk:

"Ergens op de straat want er is bijna geen plek om te chillen met je vrienden dus er word dan juist kattenkwaad uitgehaald en die scum werkt niet want er word daar drugs gedaan en gedealt aan kinderen dus ik vind dat er een nieuwe plek moet komen want anders worden dingen kapot gemaakt en is er nergens om af te spreken"

"De action want de rest mag niet en dan doen ze moeilijk"

"Lounge maar is niet in Katwijk dus meestal Rotterdam/ Amsterdam"

Figuur 1. Op welke plekken kom jij? | Open antwoorden

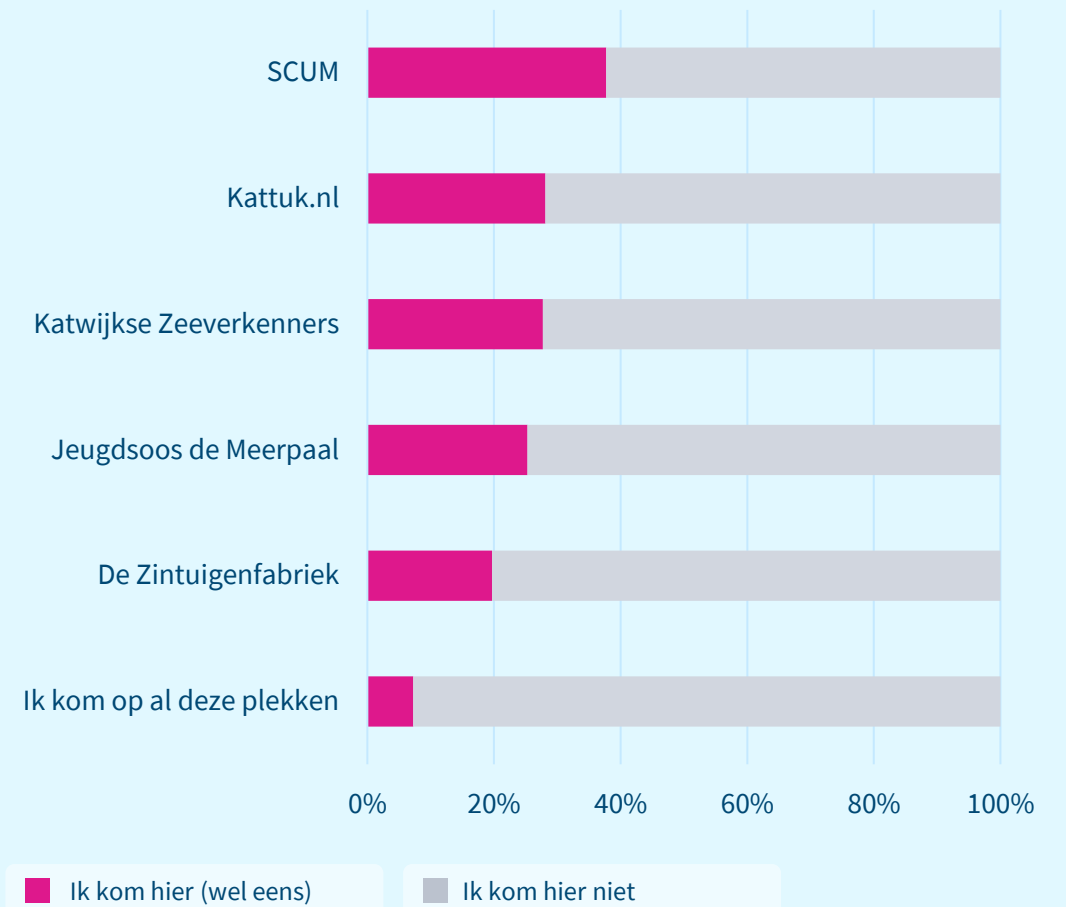
Meest genoemde plekken	Voorbeeldcitaat
Voetbal	"Quick boys of op strand als het lekker weer is."
Dorp	"Bij vrienden thuis of in het dorp rondom"
Sportplekken	"Basketbalveldje vinkenveld"
Speeltuin	"Buiten bij aquamar speeltuin of klimtoren of het rode veldje"
Pleintjes	"Andreasplein"
Winkel(centrum)	"Gwn mall of winkels"
Fastfoodketen / snackbar	"Naar de supermarkt zoals de albertheijn. Of snackbar zoals Caïro en Mac ."
Bankjes	"Bankje rond het gemeentehuis"
Supermarkt	"Supermarkten of gewoon een bankje in een bos"
Strand / boulevard	"Strand, duinen en bos"
Restaurant / café	"Eetgelegenheden, sport plaatsen en de pocket"

Waar komen jongeren in Katwijk nu?

- Vervolgens kregen deelnemers een aantal plekken voor jongeren in Katwijk te zien en werd ze gevraagd of ze daar wel of niet komen.
- Opvallend is dat de meeste jongeren niet op deze plekken komen.
- De meest bezochte plek is het Jongerencentrum Scum, waarvan sommigen bij de vorige (open) vraag al benoemden dat ze met name bij het skatepark van Scum komen.

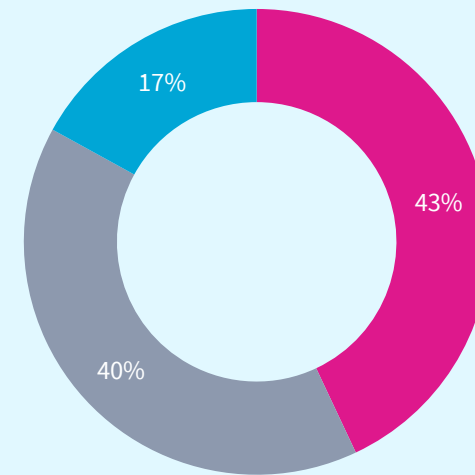
Figuur 2. Op welke van deze plekken kom jij? | (n = 249)

Het aantal plekken voor jongeren in Katwijk

- De derde vraag was in hoeverre deelnemers vinden dat er genoeg plekken voor jongeren zijn in de gemeente Katwijk.
- 17% geeft aan dat ze vinden dat er genoeg plekken zijn voor jongeren en dat er geen behoefte is aan andere soorten plekken.
- 40% vindt ook dat er genoeg plekken zijn, maar ziet liever andere soort plekken
- 43% vindt dat er te weinig plekken zijn voor jongeren in Katwijk.

Figuur 3. Vind jij dat er genoeg plekken zijn voor jongeren in Katwijk? | (n = 249)

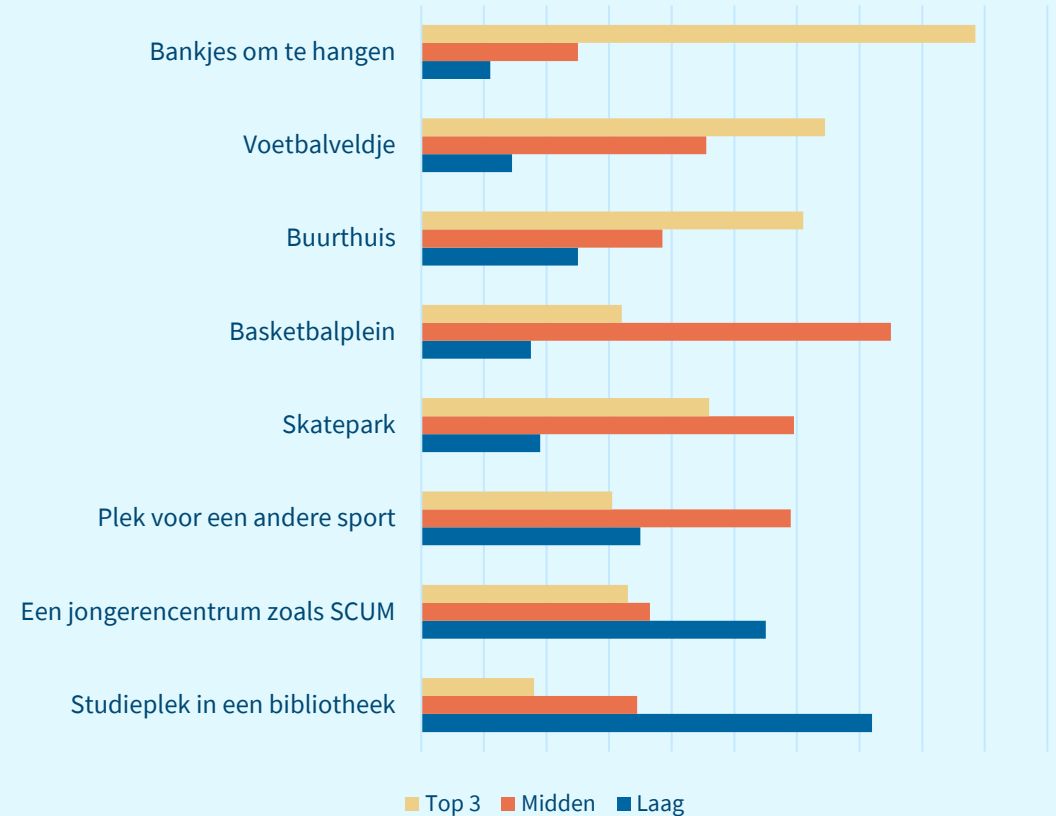
- Er zijn te weinig plekken voor jongeren
- Er zijn genoeg plekken voor jongeren, maar ik wil liever andere soorten plekken
- Er zijn genoeg plekken voor jongeren en ik hoef geen andere soorten plekken

Nieuwe plekken voor jongeren

- De laatste vraag ging over eventuele nieuwe plekken. Hierbij werden deelnemers acht soorten plekken getoond en gevraagd: als er nieuwe plekken voor jongeren komen in de gemeente Katwijk, wat heeft jouw voorkeur? De acht plekken konden ze in volgorde zetten, van de plek waar ze de meeste voorkeur voor hebben (#1) tot aan de plek waar ze de minste voorkeur voor hebben.
- De plekken die het vaakst in de top 3 gezet werden zijn bankjes om te hangen, voetbalveldjes en een buurthuis.
- Daarnaast zien we dat sportplekken in algemene zin vaker de voorkeur krijgen, boven een nieuw jongerencentrum of een studieplek.

Figuur 4. Als er nieuwe plekken komen, wat heeft jouw voorkeur? | (n = 249)

3. Uitkomsten van het jongerendebat

30 jongeren gingen in gesprek: behoefte aan plekken binnen voor jongeren om samen te komen en ontspannen

Op 4 februari 2026 kwamen er 30 jongeren bijeen in het gemeentehuis van Katwijk. Daar spraken ze over plekken voor jongeren in de gemeente. Met als uitkomst: een gedeelde behoefte aan een locatie binnen, gericht op jongeren, met simpele faciliteiten en maatregelen om overlast te voorkomen.

Het doel van de dag, die de DebatDag wordt genoemd, was om jongeren ervaring op te laten doen met debatteren over onderwerpen die in de gemeente spelen. Aangezien het onderzoek naar de ruimtelijke beleving van inwoners parallel liep, werd besloten om ook de DebatDag te laten draaien om de inrichting van de ruimte. Met als specifieke vraag: als er plekken voor jongeren komen, waar moeten deze aan voldoen? Wat maakt zo'n plek interessant?

Nadenken over plekken voor jongeren

Na een kennismaking, gingen jongeren van drie verschillende scholen in groepjes aan de slag. Aan de ene helft van de groepjes werd gevraagd om na te denken over 'plekken om te hangen' en aan de andere helft werd gevraagd om na te denken over 'een vorm voor een buurthuis'. Bij het nadenken over deze plekken werden ze gecoacht door Katwijkse gemeenteraadsleden. Ieder groepje bedacht een concreet plan. In de middag kregen ze de gelegenheid om dit plan te pitchen voor het voltallige college van B&W van Katwijk.

Opvallend bij deze pitches was dat ieder groepje, ongeacht of het ging over hangplekken of buurthuizen, een idee had uitgewerkt voor een *binnenlocatie voor jongeren*. Met als gemene deler dat de huidige plekken zich vooral lenen voor kinderen of volwassenen, maar er (te) weinig plekken zijn specifiek voor jongeren. Variërend van jongerenkroeg met personeel tot volledig door jongeren onderhouden ruimtes, ieder idee bevatte elementen van (1) inrichting voor en door jongeren, (2) maatregelen om overlast te voorkomen en (3) een visie op het wel of niet toestaan van alcohol. Zo werd door zes verschillende groepjes een duidelijk signaal afgegeven: er is behoefte aan een locatie waar jongeren binnen kunnen samenkomen en ontspannen.

Jongeren willen vaker meedenken

Aan het eind van de DebatDag spraken enkele jongeren hun waardering uit en behoefte om vaker mee te denken met de gemeente. Op die manier kan de gemeente, volgens de jongeren, beter het perspectief van jongeren meenemen.

Figuur 5. Impressie van de DebatDag

populytics.nl